

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на финансите

ЕВРОПА 2020:
НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА РЕФОРМИ

Актуализация 2017 г.

Май 2017 г.
София, България

ЕВРОПА 2020: НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА РЕФОРМИ

Актуализация 2017 г.

София, май 2017 г.

Министерство на финансите

Съдържание

Въведение 7

1 Макроикономически контекст и сценарий 8

2 Отговор на политиката на основни икономически предизвикателства 10

2.1 Изпълнение на специфичните препоръки на Съвета от 2016 г., адресиращи макроикономическите дисбаланси 10

2.1.1 Специфична препоръка 1 10

2.1.2 Специфична препоръка 2 12

2.1.3 Специфична препоръка 3 15

2.1.4 Специфична препоръка 4 26

2.2 Политики за повишаване конкурентоспособността на икономиката 30

2.2.1 Бизнес среда 30

2.2.2 Публична администрация 33

3 Напредък по националните цели по стратегия „Европа 2020“ 36

3.1 Национална цел за заетост 36

3.2 Национална цел за НИРД 40

3.3 Национални цели по пакет „Климат-енергетика“ 44

3.3.1 Национална цел: 16% дял на енергията от ВИ в брутното крайно енергийно потребление до 2020 г. 44

3.3.2 Национална цел: Повишаване на енергийната ефективност с 25% до 2020 г. 44

3.3.3 Национална цел: Недопускане увеличаване нивата на парникови газове (GHG) извън обхвата на ЕСТЕ с повече от 20% до 2020 г. спрямо 2005 г. 44

3.4 Национална цел за образование 49

3.4.1 Национална цел: Дял на преждевременно напусналите образователната система от 11% до 2020 г. 49

3.4.2 Национална цел: Дял на 30-34 годишните със завършено висше образование – 36% до 2020 г. 49

3.5 Национална цел за намаляване на броя на живеещите в бедност с 260 000 души до 2020 г. 53

4 Използване на фондове на ЕС 60

Списък на използваните съкращения

АЗ – Агенция по заетостта;

АОП – Агенция по обществени поръчки;

АППТ – активна политика на пазара на труда;

БВП – брутен вътрешен продукт;

БНБ – Българска народна банка;

БФП – безвъзмездна финансова помощ;

ВИ – възобновяеми източници;

ВиК – водоснабдяване и канализация;

ГИС – Географска информационна система;

ДБ – държавен бюджет;

ДВ – Държавен вестник;

ДВУ – държавно висше училище;

ДДС – данък върху добавената стойност;

ДБФП – договор за безвъзмездна финансова помощ;

ЕБО – Европейски банков орган;

ЕЕ – енергийна ефективност;

ЕИТ – Единна информационна точка;

ЕК – Европейска комисия;

ЕПУВ – Европейска програма за учене на възрастни;

ЕР – експертиза на работоспособността;

ЕС – Европейски съюз;

ЕСИФ – Европейски структурни и инвестиционни фондове;

ЕСФ – Европейски социален фонд;

ЕСТЕ – Европейска схема за търговия с емисии;

ЕЦБ – Европейска централна банка;

ЗБНЗОК – Закон за бюджета на Националната здравно-осигурителна каса;

ЗДБРБ – Закон за държавния бюджет на Република България;

ЗДСл – Закон за държавния служител;

ЗЕ – Закон за енергетиката;

ЗЕЕ – Закон за енергийната ефективност;

ЗЕВИ – Закон за енергията от възобновяеми източници;

ЗИД – Закон за изменение и допълнение;

ЗКФН – Закон за Комисията за финансов надзор;

ЗНА – Закон за нормативните актове;

ЗНИ – Закон за насърчаване на инвестициите;

ЗНЗ – Закон за насърчаване на заетостта;

ЗНФО – Закон за независимия финансов одит;

ЗОП – Закон за обществените поръчки;

ЗС – Закон за собствеността;

ЗСПД – Закон за семейни помощи за деца;

ЗУТ – Закон за устройство на територията;

ИА „ГИТ“ – Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“;

ИКТ – Информационни и комуникационни технологии;

ИМЗ – Инициатива за младежка заетост;

ИПА – Институт по публична администрация;

ИПГВР – Интегриран план за градско възстановяване и развитие;

ИПК – Инвестиционна програма за климата;

ИСИС – Иновационна стратегия за интелигентна специализация;

КН – комитет за наблюдение;

КСО – Кодекс за социално осигуряване;

КФН – Комисия за финансов надзор;

МВФ – Международен валутен фонд;

МЕ – медицинска експертиза;

МЗ – Министерство на здравеопазването;

МЗХ – Министерство на земеделието и храните;

МК – Министерство на културата;

МОСВ – Министерство на околната среда и водите;

МОТ – Международна организация на труда;

МП – Министерство на правосъдието;

МСП – малки и средни предприятия;

МТИТС – Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията;

МТСП – Министерство на труда и социалната политика;

МРГ – междуведомствена работна група;

МРЗ – минимална работна заплата;

МРРБ – Министерство на регионалното развитие и благоустройството;

МС – Министерски съвет;

МФ – Министерство на финансите;

НАП – Национална агенция по приходите;

НДЕФ – Национален доверителен екофонд;

НЗОК – Национална здравноосигурителна каса;

НИД – Наредба за изменение и допълнение;

НИП – Национален институт на правосъдието;

НИРД – научноизследователска и развойна дейност;

НИФ – Национален иновационен фонд;

НКГУЦЖ – Национална координационна група за учене през целия живот;

НМИП – нетна международна инвестиционна позиция;

НОИ – Национален осигурителен институт;

НПДЗ – Национален план за действие по заетостта;

НПОУВ – Националната платформа „Обединени за ученето на възрастни“;

НПР – Национална програма за реформи;

НС – Народно събрание;

НСУЦЖ – Национална стратегия за учене през целия живот;

НСЦРЛП – Национален съвет по цени и реимбурсиране на лекарствени продукти;

НЦ – национална цел;

ОВ – оценка на въздействието;

ОИСР – Организация за икономическо сътрудничество и развитие;

ОП – Оперативна програма;

ОПИК – Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“;

ОПИМСП – Оперативна програма „Инициатива за малки и средни предприятия”;

ОПДУ – Оперативна програма „Добро управление“;

ОПНОИР – Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020;

ОПОС – Оперативна програма „Околна среда“;

ОПРКБИ – Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“;

ОПРР – Оперативна програма „Региони в растеж“;

ОПРЧР – Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“;

ОПТТИ – Оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура” 2014-2020;

ОПУ – общи предварителни условия;

ОТТ – офиси за технологичен трансфер;

ПКА – преглед на качеството на активите;

ПЛС – позитивен лекарствен списък;

ПМДР – Програма за морско дело и рибарство;

ПМС – Постановление на Министерския съвет;

ПО – Приоритетна ос;

ППЗНИ – Правилник за прилагане на Закона за насърчаване на инвестициите;

ППЗОП – Правилник за прилагане на Закона за обществените поръчки;

ППЗСП – Правилник за прилагане на Закона за социално подпомагане;

ППЗСПД – Правилник за прилагане на Закона за семейни помощи за деца;

ПРСР – Програма за развитие на селските райони;

РБ – Република България;

РЗП – разгъната застроена площ;

РКООНИК – Рамкова конвенция на ООН по изменение на климата;

РМС – Решение на Министерския съвет;

РТЕП – разходи за труд на единица продукция;

СБ – Световна банка;

СЗО – Световна здравна организация;

СИМП – специализираната извънболнична медицинска помощ;

СМР – строително монтажни работи;

СОП – специални образователни потребности;

СП – специфична препоръка;

СТ – стрес тест;

ТЗ – Търговски закон;

ТО – технологичен обмен;

ТР – Търговски регистър;

ТЦ – технологични центрове;

УС – Управителен съвет;

УЦЖ – учене през целия живот;

ФНИ – Фонд „Научни изследвания“;

ХЧО – хибриден частен облак;

ЦАИС АР – Централизираната административна информационна система „Адресен регистър“;

ЦАИС ЕОП – Централизирана автоматизирана информационна система „Електронни обществени поръчки“;

ЦАИС ГР – Централизираната административна информационна система „Гражданска регистрация“;

ЦЗСП – центрове за заетост и социално подпомагане;

ЦСМП – център за спешна медицинска помощ;

EPALE – Електронна платформа за учене на възрастни в Европа;

CRD IV (Capital Requirement Directive) – Директива за капиталовите изисквания;

CRR (Capital Requirement Regulation) – Регламент за капиталовите изисквания;

FSAP (Financial Sector Assessment Program) – Програма за оценка на финансовия сектор.

Въведение

Актуализацията на НПР за 2017 г. се изготвя в рамките на засиленото наблюдение на икономическите политики в ЕС. България се фокусира върху изпълнението на мерките, адресиращи СП на Съвета от 2015 и 2016 г. относно идентифицираните от ЕК прекомерни макроикономически дисбаланси. Изпълнени са ключовите ангажименти в областите с дисбаланси. Отбелязан е напредъкът в изпълнението на мерките по НЦ и СП. Положителната макроикономическа динамика допълнително подпомогна процеса по преодоляване на идентифицираните дисбаланси. Същевременно, развитието по някои от мерките е повлияно и от политическия цикъл в страната, свързан с разпускането на 43-тото НС, проведените парламентарни избори и сформирането на 44-тото НС.

Заложената цел за постигане на корекция от 0.5 % от БВП на структурния дефицит през 2016 г. е изпълнена, вследствие и на по-голямо от планираното консолидационно усилие. Резултатите от извършваните по отрасли текущи анализи и периодични оценки на предпоставките и индикаторите за проявление на сенчестата икономика и нейното въздействие върху размера на данъчните приходи в държавния бюджет показват устойчива тенденция за положителна промяна.

В областта на банковия сектор резултатите от проведените от БНБ ПКА на банките и СТ показаха, че банковата система на страната остава добре капитализирана. В областта на небанковия финансов сектор, в рамките на проведените прегледи на балансите и СТ на застрахователните предприятия, както и прегледа на активите на пенсионните фондове, се констатира, че застрахователният сектор и секторът на допълнителното пенсионно осигуряване са стабилни.

Прилаганите програми и мерки, както и промените в ЗНЗ, имат сериозен принос за намалението на дълготрайната безработица и за приобщаването на пазара на труда на хората в неравностойно положение.

В отговор на препоръката за нов подход към фалита и несъстоятелността на предприятията, който засяга периода преди откриване на производство по несъстоятелност, с промените в ТЗ се осигурява възможност за предприемане на повече и по-ефективни мерки за предотвратяване обявяването в несъстоятелност чрез оздравяване на предприятието, включително когато е налице реална опасност от неплатежоспособност.

Националната програма за реформи включва четири раздела. Първият съдържа кратък преглед на макроикономическите очаквания. Вторият раздел е разделен на две части и включва мерки в отговор на препоръките и на констатираните пропуски в Националния доклад за България за 2017 г., както и политики за повишаване на конкурентоспособността на икономиката. В третия раздел се прави преглед на напредъка в изпълнението НЦ по Стратегия „Европа 2020“. За всяка СП, област на политика и НЦ в табличен вид е представена конкретна информация за мерките, чрез които ще се реализират ангажиментите и целите на политиките в рамките на настоящия семестър. Връзката между приоритетите във финансирането на ЕСИФ за периода 2014–2020 г. с идентифицираните предизвикателства в Националния доклад за България за 2017 г., СП за 2016 г. и изпълнението на НЦ по Стратегия „Европа 2020“ е представена накратко в последния раздел.

Националният доклад за България за 2017 г. заедно с документите, поставящи началото на поредния Европейски семестър, послужиха като отправна точка при настоящата актуализация на НПР. Акцентът е поставен върху областите, в които се констатира ограничен или известен напредък, както и там, където напредъкът е съществен, но все още няма пълно изпълнение на препоръките.

Актуализацията на НПР за 2017 г. е разработена в съответствие с приоритетите за управление (2017-2021 г.) на правителството, със средносрочната бюджетна прогноза за периода 2018–2020 г. и с Конвергентната програма на Република България (2017–2020 г.).

1 Макроикономически контекст и сценарий

През 2015 и 2016 г. икономиката на България нарасна съответно с 3.6% и 3.4%, което е значително над средното за ЕС. В средносрочен период увеличението на БВП се очаква да продължи да бъде над 3%, с което ще се ускори процесът на реална конвергенция в сравнение с периода от началото на кризата до 2014 г.

През 2017 г. се очаква ускоряване на вноса на стоки и услуги, което ще се отрази в леко забавяне на растежа до 3%. Влияние ще окажат и по-високото вътрешно търсене, както и продължаващото, макар и с по-ниски темпове, нарастване на износа, поради очакваното забавяне на европейската икономика и на търсенето от трети държави – съседни на България.

В периода 2018–2020 г. икономическият растеж ще се ускори до 3.2%, движен основно от частното потребление и инвестициите. Износът на стоки и услуги ще продължи да нараства и заедно с повишението на вътрешното търсене ще доведат до ускоряване на растежа на вноса. В резултат, положителният принос на нетния износ постепенно ще се понижи и през 2020 г. се очаква той да има неутрален принос към растежа на БВП.

Средногодишната инфлация през 2017 г. се очаква да бъде положителна от 1.2%. Нарастването на международните цени, подсилено от поевтиняването на еврото спрямо щатския долар, ще се отрази в по-високи вътрешни цени на енергийните стоки и храните. Те ще имат водещ положителен принос за инфлацията в края на годината. Средногодишното повишение на ХИПЦ през 2018 г. се очаква да бъде 1.3%, като инфлацията ще се ускори до 1.8% през 2020 г., при допускане за по-високи международни цени на петрола и неенергийните суровини и нарастване на вътрешното търсене.

Възстановяването на пазара на труда ще продължи в рамките на целия прогнозен период. Наблюдаваното благоприятно развитие през 2016 г. допринесе за това, всички показатели в областта на пазара на труда, включени в Таблото с основни индикатори[1], да бъдат под индикативните прагове. Коефициентът на безработица продължи да намалява за трета поредна година и достигна 7.6%[2] от работната сила през 2016 г. Тази тенденция ще се запази в средносрочен хоризонт, като намалението се очаква да се реализира с по-бавни темпове, повлияно от по-ограничения спад в предлагането на труд, в резултат от мерките за плавно повишаване на възрастта и стажа необходими за пенсиониране. В периода 2017-2020 г. нивото на безработица се очаква постепенно да се понижи до 6.2% и да остане под определения 3-годишен праг от 10%.

Низходящото развитие на безработицата беше свързано и с подобрение при структурните показатели на пазара на труда, в т.ч. при коефициента на дългосрочна безработица и коефициента на младежка безработица. Независимо че коефициентът на икономическа активност (15-64 г.) отбеляза намаление спрямо 2015 г., неговата 3-годишна промяна остана положителна. Очакваното повишаване на участието на населението в работната сила в средносрочен план ще бъде подкрепено, както от пенсионната реформа и по-дългото оставане на пазара на труда, така и от провежданите структурни реформи.

През 2016 г. възстановяването на заетостта беше съпроводено с реално увеличение на производителността на труда от 2.9% и забавяне в темпа на нарастване на компенсацията на един нает до 3.1%. В резултат, РТЕП нараснаха номинално едва с 0.2% и отбелязаха спад от 0.9% в реално изражение. Подобрението на разходната конкурентоспособност на икономиката се реализира основно по линия на услугите, където голяма част от икономическите дейности отбелязаха намаление на компенсация-

[1] За целите на наблюдение на макроикономическите дисбаланси в ЕС.

[2] По данни на Наблюдението на работната сила.

та на един нает спрямо 2015 г. Увеличението на компенсацията на един нает в промишлеността не се отрази негативно върху конкурентните позиции на икономиката, което се потвърди от устойчивия реален растеж на промишленото производство и износа на стоки. През 2016 г. 3-годишната промяна на номиналните РТЕП от Таблото спадна под определения праг от 12%, а очакванията за динамиката на компенсацията на един нает и производителността на труда показват, че номиналните РТЕП ще останат под прага и в средносрочен хоризонт.

През 2016 г. излишъкът по текущата сметка достигна 3.8% от БВП. Подобрението на салдото спрямо 2015 г. бе породено от нарастване на излишъка в услугите и по-ниски дефицити в търговията със стоки и по статията първичен доход. През 2016 г. НМИП продължи да се подобрява и към септември достигна 51.3% от БВП. Положителните салда на текущата и капиталовата сметки през прогнозния период, както и постепенното намаление на външния дълг, благоприятната динамика на резервните активи и номиналното нарастване на БВП ще ограничат отрицателния баланс на НМИП. В края на прогнозния период този индикатор от Таблото ще се доближи до заложения минимален праг от 35% от БВП.

Банковата система премина успешно прегледа на качеството на активите и стрес теста. Резултатите потвърдиха стабилността на системата и устойчивостта ѝ да абсорбира негативни макроикономически и пазарни шокове, както и че не се налага подкрепа с публични средства за нито една банка. На ниво система се запазиха високите нива на базовите надзорни показатели. Към края на декември 2016 г. коефициентът на ликвидните активи беше 38.2%, а коефициентът на обща капиталова адекватност достигна 22.2%. Към края на 2016 г. реализираната от банковата система нетна печалба възлезе на 1 262.3 млн. лв., отчитайки годишен ръст от 40.5%.

Кредитирането за частния сектор започна да се възстановява и в края на 2016 г. отчете нарастване от 1.5%. В периода 2017–2020 г., растежът на кредита за частния сектор ще се ускорява, в синхрон с предвижданията за растеж на частното потребление, подобрена икономическа активност, ускорен растеж на вноса на стоки и ускоряване на ръста на частните инвестиции. Очакванията са в края на 2020 г. годишният ръст на вземанията от частния сектор да достигне 6.6%.

Табл. 1: Динамика на някои от основните индикатори от таблото по макроикономически дисбаланси

Индикатори	Праг	2015	2016	2017*	2018*	2019*	2020*
Текуща сметка, % от БВП (средна за 3 г.)	- 4%/6%	0.6%	1.4%	2.7%	3.8%	3.8%	3.7%
РЕВК с ХИПЦ, спрямо 42 страни (3 г. промяна, %)	± 11%	-4.1%	-4.6%	-3.5%	-1.3%	-1.5%	-2.4%
Номинални разходи на труд за единица продукция (3 г. промяна, %)	12%	14.9%	7.2%	4.2%	4.2%	6.6%	7.5%
Дълг на сектор „Държавно управление“, % от БВП	60%	26.0%	29.5%	26.4%	25.6%	25.1%	23.8%
Коефициент на безработица, % (средна за 3 години)	10%	11.2%	9.4%	7.9%	7.0%	6.5%	6.3%
Коефициент на икономическа активност (15-64), (3 г. промяна, п.пр.)	-0.2%	2.2	0.3				
Коефициент на дългосрочна безработица (15-74), (3 г. промяна, п.пр.)	0.5%	-1.2	-2.9				
Коефициент на младежка безработица (15-24), (3 г. промяна, п.пр.)	2%	-6.5	-11.2				

* Прогноза.

Източник: ЕК, МФ

2 ОТГОВОР НА ПОЛИТИКАТА НА ОСНОВНИ ИКОНОМИЧЕСКИ ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА

2.1 Изпълнение на специфичните препоръки на Съвета от 2016 г., адресиращи макроикономическите дисбаланси

През юли 2016 г. Съветът прие четири препоръки за България в идентифицираните през 2015 г. области, в които страната изпитва макроикономически дисбаланси – фискална политика, банков сектор, небанков финансов сектор, активни политики на пазара на труда и регулаторна рамка по несъстоятелността. В областта на обществените поръчки бе отправена препоръка за засилване капацитета на отговорните звена и на АОП, както и за подобряване на процедурите и на контрола върху провеждането им.

В точки 3.1.1 до 3.1.4 по-подробно е представен отговорът на политиките. Мерките в областта на фискалната политика, имащи отношение към прилагането на Пакта за стабилност и растеж, се съдържат в Конвергентната програма.

2.1.1 Специфична препоръка 1

Да постигне годишна фискална корекция от 0.5 % от БВП за постигане на средносрочната бюджетна цел през 2016 и 2017 г. Да продължи да подобрява събирането на данъци и да вземе мерки за намаляване на размера на неформалната икономика, включително недекларирания труд.

⊙ Резюме на политиката

Политиката продължава да е насочена към повишаване на бюджетните приходи и намаляване дела на сенчестата икономика при запазване тежестта на данъчното облагане. Борбата с данъчните измами и укриването на данъци, както и намаляването на административната тежест и разходите за бизнеса и гражданите, остават във фокуса на политиката.

Мерките за ограничаване и превенция на неформалната икономика и превръщането на недекларирания труд в законна трудова дейност с активното участие на всички заинтересовани страни допринасят за нарастване на равнището на заетост, за повишаване на гъвкавостта и сигурността на пазара на труда и за подобряване на качеството на работните места.

Продължава изпълнението на мерките от Единната национална стратегия за повишаване на събираемостта на данъците, справяне със сенчестата икономика и намаляване на разходите за спазване на законодателството 2015-2017 г. В края на март 2017 г. МС прие втори годишен Доклад с оценка по прилагането на Стратегията и на плана за действие към нея през 2016 г.

⊙ Национален доклад за България за 2017 г.

Съгласно оценката на ЕК България постига „известен напредък“ в изпълнението на СП 1.

ЕК констатира, че усилията за подобряване на ефективността на данъчната система са в ход. Отчетен е приносът на извършените подобрения в данъчния контрол, в системите за събиране на данъци, както и за повишаване спазването на данъчното законодателство. Отбелязва се увеличението на приходите от ДДС и постигнатите подобрения в събирането на косвените данъци, както и относителната стабилност като процент от БВП на приходите от подоходни данъци и социално-осигурителни вноски, което се свързва с ограничен напредък в борбата срещу недекларирания труд. Отчетен е и постигнатият напредък в международното данъчно сътрудничество. Въпреки това, Комисията счита,

че борбата със сивата икономика и намаляването на административната тежест продължават да бъдат сред основните предизвикателства. Акцентира се и върху времето, което държавата отнема на бизнеса при плащането на данъци.

Констатира се относително малка разлика между показателите за неравенство в доходите преди и след облагане с данъци и осигурителни вноски. Изтъкват се относително ниските данъчни приходи като процент от БВП и се посочва, че структурата на данъчната система в съчетание с високите нива на укриване на данъци и недекларирания труд осигуряват ограничено фискално пространство. Вследствие на това, ролята на данъчната система в борбата с неравенството в доходите се оценява като ограничена.

Отговор на политиката

Предприети са, както действия за законови промени, така и действия на приходните администрации в областта на събирането и контрола. Преобладаващата част от мерките са залегнали в Плана за действие към Единната национална стратегия за повишаване на събираемостта на приходите, справяне със сенчестата икономика и намаляване на разходите за спазване на законодателството 2015-2017 г.[3] Планът за действие към Стратегията е актуализиран, като са включени нови мерки, както и конкретни дейности за усъвършенстване на мерките изпълнявани до момента. Мерки за подобряване на събираемостта на приходите са подробно разписани и в Конвергентна програма (2017–2020 г.), където са представени мерки за ограничаване на данъчните измами, за предотвратяване на отклонението от данъчно облагане и за справяне със сенчестата икономика. Основни инструменти за минимизиране загубите от непостъпили данъчни приходи в бюджета са засилването на взаимодействието на институциите и обмена на информация както в национален, така и в международен мащаб, а така също и намаляването на административната тежест и разходите за бизнеса и гражданите.

Реализацията на мерките за ограничаване и превенция на недекларирания труд ще се осъществява и чрез провеждане на по-ефективен контрол от страна на ИА „ГИТ“ за спазване на законодателството. Засилената контролна дейност е съсредоточена върху намаляване на случаите на:

- работа без трудов договор в икономическа дейност „Растениевъдство“;
- незаконно наемане на чуждестранни граждани;
- извършване на посредническа дейност без регистрация в АЗ.

[3] Приет с РМС №806/ 2015

2.1.2 Специфична препоръка 2

До края на 2016 г. да приключи анализа на качеството на активите и тестовете за устойчивост на банките. До края на 2016 г. да приключи анализа на счетоводния баланс и тестовете за устойчивост на застрахователните предприятия, както и анализа на активите на частните пенсионни фондове. Да предприеме, според необходимостта, последващи действия в тези три сектора и да продължи да подобрява банковия и небанковия надзор.

⊙ Резюме на политиката

Прегледът на качеството на активите и СТ в банковия сектор приключиха на 13 август 2016 г., в законоустановения срок, с публикуването на резултатите, изводите и корективните действия, които банките трябва да предприемат при необходимост за оптимизиране на техните баланси с цел адекватно покритие на кредитния риск. Резултатите, отразяващи спецификата и степента на сложност на финансовото посредничество бяха оповестени, както на ниво банкова система, така и индивидуално за всяка отделна банка, и са публично достъпни на интернет страницата на БНБ[4]. Резултатът от СТ потвърждава силната капиталова позиция и устойчивостта на шокове на банковата система. Капиталовите позиции на банките остават стабилни.

В периода 10-26 октомври 2016 г. беше проведен първи етап от съвместна мисия на МВФ и СБ за оценка на целия финансов сектор в България (FSAP), чийто фокус беше върху надзорната дейност, осъществявана от БНБ и КФН, както и запознаване с процесите, документацията, подхода и резултатите от проведените през 2016 г. ПКА и СТ. През месец декември 2016 г. бяха проведени допълнителни дискусии с КФН.

В периода 17–31 януари 2017 г. бе проведен вторият етап, по време на който екипът на МВФ и СБ направи собствена СТ симулация на банковия сектор въз основа на два хипотетични сценария – базов и неблагоприятен, и обсъди в поредица от срещи рамката и характеристиките на Защитния механизъм у нас, т. нар. Safety net. Резултатите от цялостната оценка за състоянието на финансовия сектор в България се планира да бъдат представени пред Съветите на изпълнителните директори на МВФ и СБ през май 2017 г. Въз основа на резултатите от този преглед ще бъдат предприети действия по засилване на надзора във финансовия сектор.

В началото на 2017 г. приключиха прегледите на балансите на застрахователите и презастрахователите и на активите на пенсионните фондове, като на 3 февруари бяха публикувани обобщените доклади за резултатите от прегледите на ниво сектор, както и резултатите от проведения СТ на застрахователния сектор. Прегледите потвърдиха устойчивостта на двата сектора, но независимо от това се констатира необходимост от извършване на промени в нормативната уредба в определени насоки. Внесеният през октомври 2016 г. проект на ЗИД на КСО, съдържащ предвидените в НПР изменения, не беше разгледан в пленарно заседание от 43-ото НС, поради разпускането му след оставката на правителството. Във връзка с това, отново ще бъде внесен законопроект за изменение и допълнение на КСО за цялостно усъвършенстване на регламентацията на дейността по допълнителното пенсионно осигуряване, включително с оглед на резултатите от прегледа на активите на пенсионните фондове.

⊙ Национален доклад за България за 2017 г.

Съгласно оценката на ЕК България постига „известен напредък“ в изпълнението на СП 2.

ЕК счита, че стабилността на финансовия сектор се е подобрила, като отбелязва, че в сравнение с 2014 г., към настоящия момент общата капиталова адекватност, покритието на риска и ликвидността на банковия сектор като цяло са се подобрили. Споменават се слабости на отделни места, но системата като цяло е определена като стабилна.

[4] http://bnb.bg/BankSupervision/BSAQR/BSAQRResults/index.htm

Доходността, както в банковия, така и в небанковия сектор, остава стабилна. Идентифицираните от ЕК трудности на застрахователния пазар са свързани с прилагането на правилата на Платежоспособност II, което налага по-строги капиталови изисквания.

Отговор на политиката

БНБ провежда последователна политика спрямо банките, така че те винаги да разполагат с адекватен капацитет за поемане на загуби. Следването на тази консервативна политика дава като резултат натрупване на значителни капиталови буфери в банковата система. Още преди влизането в сила на Регламент (ЕС) № 575/2013 и Директива (ЕС) № 2013/36 (CRR и CRD IV), БНБ е изисквала от банките да поддържат по-високи от минимално-изискуемите капиталови нива според европейското законодателство. С въвеждането на различните типове буфери в съответствие с CRD IV, БНБ определи българските банки да поддържат най-високото допустимо ниво на буфера за системен риск.

В допълнение на вече изпълнените стъпки (ПКА и СТ) и в съответствие с досегашните предварителни наблюдения от съвместна мисия на МВФ и СБ за оценка на целия финансовия сектор в България (FSAP), чиито финален анализ с изводи и евентуални препоръки предстои да бъде получен, БНБ разработва мерки в следните направления:

- разширяване на възможностите за налагане на надзорни мерки;
- преглед на текущите наредби, вътрешни правила и указания, регулиращи надзорната дейност;
- изготвяне и приемане на наръчници за дейностите в отделните дирекции на Управление „Банков надзор“.

Мерки за адресиране на специфична препоръка 2 в областта на банковия финансов сектор са представени и в Конвергентна програма (2017–2020 г.).

Във връзка с извършения преглед на балансите на застрахователите към края на юни 2016 г. КФН предприе действия с оглед възстановяване на допустимите собствени средства на застрахователите, при които е установено неизпълнение на капиталовите изисквания. По отношение на всички застрахователи са предприети мерки за изпълнение на препоръките, дадени от независимите външни експерти, както и за отразяване като корекция в образците за количествено отчитане към края на юни 2016 г. на констатациите от извършения преглед.

Като цяло, прегледът на баланса разкри адекватност на нивата на техническите резерви на застрахователния сектор. Беше направено предложение от страна на независимите външни експерти за намаляване на техническите резерви.

Във връзка с проведените СТ на българския застрахователен сектор, КФН внимателно ще анализира резултатите на агрегирано и индивидуално ниво и ще предприеме необходимите мерки за увеличаване на устойчивостта на българската застрахователна индустрия.

Във връзка с резултатите от прегледа на активите на пенсионните фондове към края на юни 2016 г. КФН изиска от пенсионноосигурителните дружества да представят Програма за изпълнение на препоръките, дадени от независимите външни експерти.

Резултатите от прегледа на активите на пенсионните фондове ще бъдат взети предвид и при изготвянето на измененията в КСО за усъвършенстване на регламентацията на дейността по допълнително пенсионно осигуряване.

В допълнение на предходните мерки и във връзка с отразяването на резултатите от приключилите прегледи в двата сектора, към края на юни 2016 г., КФН взе решение за извършване на проверка на основание чл. 18, ал. 2 от ЗКФН от независими външни експерти на балансите на застрахователите и презастрахователите, в това число на ниво застрахователна група, и на активите на пенсионните фондове към края на 2016 г. Целта на проверката е да бъдат отчетени настъпилите промени и последващи събития след края на юни 2016 г.

Резултатите от проверката следва да бъдат представени в КФН в следните срокове:

- За застрахователите на индивидуална основа – до 22 май 2017 г.
- За застрахователите на ниво група – до 3 юли 2017 г.
- За пенсионните фондове – до 31 март 2017 г.

Табл. 2: Мерки, адресиращи СП 2, част от Приложение 1

Област на политика	Наименование на мярката	Информация относно предприети и планирани мерки					Очакван ефект, в т.ч. бюджетен	Показатели за ефект с текуща и целева стойност
		Кратко описание на мярката	Начална дата	Актуално състояние (към 30 април 2017 г.)	Предстоящи етапи в изпълнението на мярката до крайния срок на изпълнението ѝ (след 1 май 2017 г.)	Крайна дата		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Засилване на надзора и законодателството в банковия сектор	Наредби, вътрешни правила и наръчници, регламентиращи надзорната дейност	Разширяване на възможностите за налагане на надзорни мерки; преглед на текущите наредби, вътрешни правила и указания, регулиращи надзорната дейност; изготвяне и приемане на: Наръчник за инспекции на място; Наръчник за дейността на дистанционен надзор; Наръчник за специфични надзорни проверки, в съответствие с най-добрите прилагани банкови практики (ЕЦБ, ЕБО и други водещи надзорни органи).	септември 2016 г.	Сформирани са работни групи от надзорни експерти за изготвяне на наръчниците за дейността на съответните звена. Наръчникът за банковия надзорен процес е приет през февруари 2017 г. с решение на УС на БНБ.	Финализиране на процеса по изготвяне на нови вътрешни правила и указания, регулиращи надзорната дейност; оценка на въздействието на новите вътрешни правила и наръчници.	втората половина на 2017 г.	Гарантиране осъществяването на ефективен надзор.	
Засилване на надзора и законодателството в небанковия финансов сектор	Преглед на действащото законодателство относно правомощията на КФН	Извършване на цялостна оценка на правомощията на КФН във връзка с действащото законодателство, както и стриктното и еднакво прилагане на европейското законодателство от националния регулатор.	май 2015 г.	В периода 12-26 октомври 2016 г. бяха проведени поредица срещи по линия на мисията на МВФ и СБ в рамките на FSAP. КФН предостави подробна информация по отношение на функционирането на нейната администрация, приложимата правна рамка, структурата за застрахователния сектор и пенсионна системата, както и за състоянието на двата сектора. През декември 2016 г. и януари 2017 г. бяха проведени допълнителни дискусии в рамките на посещението на МФВ и СБ.	В рамките на прегледа на МВФ и СБ по FSAP ще бъде извършена цялостна оценка на правомощията на КФН във връзка с действащото законодателство, както и стриктното и еднакво прилагане на европейското законодателство от националния регулатор.	средата на 2017 г. - окончателния доклад по FSAP.	Гарантиране осъществяването на ефективен надзор.	Изготвяне на предложения за нови законодателни промени в резултат от прегледа с цел подобряване на правомощията на КФН.
Засилване на надзора и законодателството в небанковия финансов сектор	Подобряване на законодателството, регламентиращо допълнителното пенсионно осигуряване	Цялостен преглед на нормативната уредба и изготвяне на изменения в КСО за усъвършенстване на регламентацията на дейността по допълнително пенсионно осигуряване, вкл. с оглед резултатите от прегледа на активите на пенсионните фондове.	май 2017 г.		Изготвяне и представяне в МФ на проект на ЗИД на КСО.	август 2017 г.	Усъвършенстване на нормативната уредба.	Приет законопроект.

2.1.3 Специфична препоръка 3

Да подсили и интегрира социалното подпомагане, включително съответните социални услуги, и активните политики по заетостта, по-специално за дългосрочно безработните и за младите хора, които не участват в никаква форма на заетост, образование или обучение. Да увеличи предоставянето на качествено образование на групите в неравностойно положение, включително ромите. Да подобри ефективността на системата на здравеопазване чрез подобряване на достъпа и финансирането, както и на здравните резултати. В консултация със социалните партньори да състави насоки и критерии за определянето на минималната работна заплата. Да увеличи обхвата и адекватността на схемата на общия минимален доход.

⊙ Резюме на политиката

Активната политика на пазара на труда има за цел да подобри интегрирането на пазара на труда на уязвимите групи, като се съобразява с индивидуалните потребности на лицата. Тя следва да осигури бързи и качествени преходи от безработица и неактивност към заетост. Продължават усилията за подобряване на достъпа до посредническите услуги по заетост, включващи информиране, консултиране, психологическо подпомагане, мотивиране за активно поведение на пазара на труда, насочване към заетост в реалната икономка и към подходящи програми и мерки за заетост и обучение. За ограничаване продължителността на безработицата се прилагат всички налични инструменти на АППТ с акцент върху обучение на безработни лица по заявка на работодател, както и обучение на работното място и чиракуване. Новото законодателство в сферата на образованието акцентира върху стимулиране на образованието и квалификацията и активността за включване на пазара на труда.

Продължава подобряването на координацията между системата за социално подпомагане и системата по насърчаване на заетостта с оглед подпомагане на социалната реинтеграция на лицата, които получават социални помощи чрез осигуряване на по-добро финансиране при реализацията на програми и проекти в областта на социалното подпомагане.

Приоритет на политиката по отношение на хората в трудоспособна възраст е насърчаване създаването на работни места за търсещите работа лица, особено за безработни лица в неравностойно положение на пазара на труда. В тази връзка, месечните социални помощи са само един от инструментите, чрез които се осигурява защита на най-уязвимите групи. Те се допълват от различни други целеви и еднократни парични помощи и помощи в натура (семейни помощи и помощи за интеграция на хората с увреждания, социални услуги и др.).

Специално внимание се отделя на образователната интеграция на децата и учениците от етническите малцинства. Политиката в тази област цели преодоляване на предизвикателства по отношение на равния достъп до образование, подобряване на работата с родителите и ефективна координация на усилията на институциите и гражданското общество. Друго важно направление на политиката е осигуряването на възможност за лица над 16 г. с незавършено начално или основно образование да преминат курсове по огрaмотяване и курсове за усвояване на учебно съдържание от прогимназиалния етап, което впоследствие да им даде по-добри възможности за реализация на пазара на труда. На децата, търсещи или получили международна закрила, се осигурява допълнително интензивно обучение по български език, както и допълнително обучение по образователни направления от учебната програма за задължителна предучилищна подготовка и по учебни предмети от задължителната подготовка от училищния учебен план.

За повишаване на ефективността на системата на здравеопазване и на здравните резултати продължава изпълнението на целите и мерките от Националната здравна стратегия 2020 и на Плана за действие към нея. Въвеждането на Националната здравна карта осигурява възможност за по-ефективно планиране и насочване на ресурсите. Разширеният обхват на дейностите в извънболничната медицинска помощ и прецизирането на критериите за хоспитализация спомага за избягване на ненужните хоспитализации.

Лекарствената политика цели налагането на ясни правила за участниците на фармацевтичния пазар, които следва да спомогнат за намаляване на разходите за лечение при осигуряване на качествени и достъпни лекарствени продукти. Важна роля се възлага на механизмите за договаряне на отстъпки

при включване на лекарствени продукти в ПЛС и за задължителна оценка на здравните технологии. Друг съществен аспект на политиката е регламентирането на мерки за наблюдение на лекарствените продукти и за ограничаване на износа им при необходимост.

В областта на доходите от труд и жизнения стандарт е изготвен проект на механизъм за определяне на МРЗ за страната.

⊙ Национален доклад за България за 2017 г.

Съгласно оценката на ЕК България постига „ограничен напредък" в изпълнението на СП 3.

Като основни предизвикателства пред страната ЕК идентифицира, наред с несъответствията по отношение на търсените и предлаганите умения, и такива, основаващи се на географски и секторен признак. Тези несъответствия възпрепятстват ефективното функциониране на пазара на труда, както и осъществяването на необходимите за това корекции. Друг съществен проблем продължават да бъдат недобре насочените АППТ. Осигуряването на качествено образование продължава да е неравномерно разпределено, задълбочават се и социалните различия. Високият дял на дългосрочната безработица (около 60% от общата безработица) подчертава до голямата степен структурния й характер. Валидно остава и предизвикателството на пазара на труда по отношение на относително високия процент млади хора, които нито работят, нито учат, нито се обучават. Комисията счита, че АППТ се съсредоточават главно върху търсенето, докато мерките насочени към предлагането на работна сила остават недофинансирани. По-специално, става въпрос за програми за обучение на безработни, насочени предимно към тези лица, които по-лесно се активират.

Европейската комисия оценява системата на социалните трансфери като една от най-слабо ефективните в ЕС, характеризираща се с ниска адекватност и покритие. България е с едни от най-ниските нива на социални трансфери. Правилата за допустимост се считат за много рестриктивни, оставяйки много бедни семейства без подкрепа. Ограниченият обхват на минималния доход намалява достъпа до здравно осигуряване на бедни хора, които разчитат на държавата за достъп до здравни услуги. Комисията фокусира внимание върху липсата на актуализация на гарантираният минимален доход от 2009 г. насам. Липсата на предвидим механизъм за редовно преразглеждане на социалните помощи подкопава тяхната адекватност с течение на времето.

В областта на образованието, като важни предизвикателства пред страната, Комисията идентифицира недостатъчното обезпечаване с качествено образование и ниското финансиране на системата. Констатира се увеличение на ранното напускане на училище, което оставя сериозни последствия за пазара на труда на фона на високите регионални различия. Този процент е особено висок сред ромите, върху които ЕК поставя специален акцент. Участието на ромите в начално образование остава ниско. Те са изложени пред образователна изолация и са изправени пред бариери за осигуряване на равни възможности за образование, което увеличава риска от отпадане.

В областта на здравеопазването ЕК отбелязва, че публичните разходи за здравеопазване остават ниски, като покриват едва 51.6% от общите разходи за здравеопазване. Ниското покритие на здравното осигуряване, от своя страна, ограничава достъпа до здравни услуги. Комисията констатира, че като цяло процентът на неудовлетворените от медицински нужди поради разходи, разстояние и време за чакане остава доста над средния за ЕС. Разпространението на нерегламентираните плащания и ниското покритие на амбулаторни медицински услуги прави достъпа до здравеопазване труден за някои категории лица, като например дългосрочно безработните. Идентифицира се и затруднен достъп до лекарства в някои части на страната. ЕК акцентира и върху увеличаващия се недостиг на лекарите и медицински сестри.

Европейската комисия отново подчертава, че нивата на МРЗ все още се определят без прозрачен механизъм, основан на подходящи макро-показатели. Това пречи за постигането на добър баланс между целите за подпомагане на заетостта и запазване на доходите от труд.

Отговор на политиката

Дългосрочно безработните и младите хора, които не участват в никаква форма на заетост, образование или обучение, са приоритетни групи на АППТ за 2017 г. За предоставяне на достъпни услуги на групите в неравностойно положение на пазара на труда, включително на продължително безработни лица и младежи, които не участват в никаква форма на заетост, образование или обучение, ще продължи дейността на ромските и младежките медиатори. За разрешаване на конкретни случаи и преодоляване на бариерите пред включване в заетост, кейс-мениджъри ще продължат да осъществяват координация между различните институции – социални, здравни, образователни. Ще продължат да се предоставят интегрирани услуги, съобразени с индивидуалните потребности на лицата от уязвимите групи в създадените 65 ЦЗСП. С цел подобряване на достъпа на повече хора до интегрирани услуги за връщане или включване на пазара на труда през 2017 г. се предвижда да бъдат изградени нови 8 ЦЗСП.

За намаляване на регионалните диспропорции на пазара на труда през 2017 г. ще стартира изпълнението и на нова мярка, насочена към насърчаване на безработни лица, включително младежи от специализирани институции или ползващи социални услуги в общността от резидентен тип, завършили образованието си, за наемане на работа в населено място, отстоящо на повече от 50 км от населеното място по настоящ адрес. На лицата, които започнат работа по мярката, ще бъдат изплащани средства за покриване на разходите за такси за детски ясли, детски градини, наем на жилище, такси за ползване на интернет. В процес на подготовка е изменение и допълнение на ППЗНЗ, чрез което ще се регламентира реда за реализация на мярката.

В областта на социалното подпомагане бяха предприети действия за развитие на системата за социално подпомагане чрез промени в ППЗСП. Прецизиран е действащият механизъм за отпускане на социални помощи, като акцентът е поставен върху стимулиране на образованието и квалификацията и активността за включване в пазара на труда. От началото на 2017 г. подпомагането се извършва по настоящ адрес, като така, освен другите положителни ефекти, се стимулират трудовата мобилност и миграцията.

През 2016 г. бяха приети промени в Наредбата[5] за условията и реда за отпускане на целева помощ за отопление по отношение недопускане отпадането на пенсионери, които са получавали целева помощ за отопление само поради осъвременения размер на пенсията им. Увеличен бе размерът на целевата помощ за отопление през новия отоплителен сезон 2016/2017 г., така че да се компенсира изцяло повишението на цената на електроенергията.

В областта на предучилищното и училищното образование вече се изпълняват редица проекти, които предвиждат работа с деца и ученици със СОП, деца и ученици от маргинализирани групи, както и дейности, свързани с личностното развитие на учениците и кариерното им ориентиране. Предвидени са допълнителни дейности, които да подпомогнат децата и учениците в тяхното развитие и да не се допусне отпадането им от училище, както и разнообразни дейности по интереси, които да развият потенциала на всяко дете. МОН чрез съответните инспекторати, МВР, чрез инспекторите от детска педагогическа стая и МТСП със съвместни усилия ще провеждат периодични проверки и контрол върху семействата, които отглеждат деца в риск, с цел по-бързото им връщане в училище при спазване и на разпоредбите на Конституцията на Република България за задължително училищно обучение до 16-годишна възраст. За адресиране на препоръката в частта на качественото образование на групите в неравностойно положение ще спомогнат и мерките насочени към изпълнение на националната цел в областта за образование.

Планираните за 2017 г. средства за първичната извънболнична медицинска помощ са увеличени с 11% спрямо ЗБНЗОК за 2016 г. Със средствата се предвижда увеличението на заплащането за капитация, профилактични дейности при възрастни и за диспансерно наблюдение на лица над 18 години с хронични заболявания, подлежащи на диспансеризация. През 2017 г. средствата за СИМП се увеличават с почти 5% спрямо ЗБНЗОК за 2016 г. С планираните средства се осигурява запазване на увеличените през 2016 г. обеми за консултативни прегледи и изследвания, като се предвижда и осигуря-

[5] № РД 07-5 от 16.05.2008 г.

ване извършването на профилактични акушеро-гинекологични прегледи за жени на 30 годишна възраст с цел профилактика на злокачествено новообразувания на шийката на матката. Във връзка със заложените в нормативната уредба нови ангажименти на системата за извънболничната медицинска помощ, се планират средства за медико-диагностичната дейност в размер на 77.5 млн. лв., което представлява увеличение с над 7 млн. лв. спрямо ЗБНЗОК за 2016 г.

Предстои изготвяне на анализ на националното законодателство в съответствие с Конвенция 131 на МОТ за определяне на МРЗ.

Табл. 3: Мерки, адресиращи СП 3, част от Приложение 1

Област на политика	Наименование на мярката	Информация относно предприети и планирани мерки					Очакван ефект, в т.ч. бюджетен	Показатели за ефект с текуща и целева стойност
		Кратко описание на мярката	Начална дата	Актуално състояние (към 30 април 2017 г.)	Предстоящи етапи в изпълнението на мярката до крайния срок на изпълнението ѝ (след 1 май 2017 г.)	Крайна дата		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Намаляване на броя на продължително безработните лица	Изпълнение на НПДЗ 2017 г.	Изпълнение на мярка насърчаваща наемането на продължително безработни лица (чл. 55в от ЗНЗ) и Програма за обучение и заетост на продължително безработни лица, финансирани със средства от държавния бюджет.	януари 2017 г.		Включване в обучение и заетост на продължително безработни лица.	декември 2017 г.	9.2 млн. лв. от ДБ.	Осигурена заетост на 2 900 продължително безработни лица.
Интегриране на пазара на труда на младежите, които не са в заетост, образование или обучение	Изпълнение на НПДЗ 2017 г. и на Националния план за изпълнение на Европейската гаранция за младежта; Мерки за активиране на неактивни младежи, ОП РЧР.	Изпълнение на мерки за активиране на неактивни младежи от Национална програма „Активиране на неактивни“; Изпълнение на програма и мерки за обучение и заетост, вкл. стажуване и чиракуване на безработни младежи на възраст до 29 г.; Изпълнение на мерки за активиране на неактивни младежи от операция „Активни“ по ОПРЧР.	януари 2017 г. януари 2017 г. 2015 г.		Активиране на икономически неактивни младежи, които не учат. Включване в обучение и заетост на безработни младежи до 29 г. Изпълнение на проектните дейности.	декември 2017 г. декември 2017 г. 2017 г.	1.8 млн. лв. от ДБ. 10 млн. лв. от ДБ. 26 млн.лв. по ОПРЧР.	1/ 3 000 активирани младежи до 29 г.; 2/ 7 000 младежи до 29 г. включени в обучение и заетост; 3/ Неактивни участници от 15 до 29 г. извън обучение или образование – 8 700.
Интегриране на социалните услуги и активните политики по заетостта	Мерки за активиране на неактивни младежи, ОП РЧР	Операция „Готови за работа“.	2016 г.	По операцията има сключен договор.	Изпълнение на проектните дейности.	2018 г.	10 млн. по ОПРЧР (ИМЗ – 8 млн. лв., ЕСФ – 2 млн.лв.)	1/ Неактивни участници от 15 до 24 г. извън обучение или образование – 8 000; 2/ Неактивни участници от 25 до 29 г. извън обучение или образование – 2 000.
	Интеграция на безработни на пазара на труда чрез включване в обучение и заетост по програми, мерки и схеми, ОП РЧР	1.Процедура „Обучение на възрастни, преминали курсове за огромотяване“ 2.Операция „Ново работно място“ по ОПРЧР 3. Операция ЦЗСП	2016 г 2015 г. 2015 г.	По операцията има сключен договор. По операцията са сключени 706 договора. на стойност 114.2 млн.лв.	Изпълнение на проектните дейности. Предстои сключване на договори с бенефициентите и изпълнение на проектните дейности по операцията. В процес на изпълнение на проектните дейности.	2018 г. 2018 г. 2017 г.	Общо - 159 млн.лв. по ОПРЧР. 10 млн. лв. 125 млн. лв. 24 млн. лв.	1/ Безработни с ниска степен на образование (под средното - ISCED 3) – 6 600; 2/ Безработни и неактивни участници – най-малко 9 375 лица 3/ Брой въведени нови

1	2	3	4	5	6	7	8	9
								и/или актуализирани процеси и модели за планиране и изпълнение на политики и услуги - 1; 4/ Брой създадени и работещи ЦЗСП – минимум 40.
Повишаване ефективността на политиката по заетостта	Подобряване на политиките на пазара на труда	1. Операция „Повишаване ефективността на провежданата политика по заетостта“. 2. Операция „Постигане на устойчива и качествена заетост посредством подобряване привлекателността на професии със слабо предлагане на пазара на труда в ключови за развитието на българската икономика сектори“. 3. Операция „“Развитие на националната система за оценка на компетенциите – MyCompetence”.	август 2015 г. юли 2016 г. 2015 г.	По операцията има сключен договор с МТСП. По операцията има сключен договор. По операцията има сключен договор.	Операцията е в процес на изпълнение. В процес на изпълнение на проектните дейности. В процес на изпълнение на проектните дейности.	2019 г. 2018 г. 2018 г.	ОП РЧР – 5 848 300 лв.	1/ Заети лица в институциите на пазара на труда, обхванати в мерки по програмата – най-малко 40 лица; 2/ Брой предприятия получили подкрепа – 50.
Намаляване на неравновесията на пазара на труда	Намаляване на несъответствията между предлагането и търсенето на труд в регионален аспект	Насърчаване на териториалната мобилност на безработни лица за започване на работа (чл. 42, ал.3 от ЗНЗ).		Изготвено е предложение за изменение и допълнение на ППЗНЗ във връзка с прилагането на мярката.	Приемане на постановление за изменение и допълнение на ППЗНЗ. Наемане на безработни лица в населено място, отстоящо на повече от 50 км от населеното място по настоящ адрес.	2017 г.	480 хил. лв. от ДБ.	Заетост на 400 безработни лица.
Доходи от труд и жизнено равнище	Механизъм за определяне на МРЗ	Концептуален проект на механизъм за определяне на МРЗ. Подготвителни дейности за стартиране на процедура по ратифициране на Конвенция 131 на МОТ за определяне на МРЗ.		Проведени са преговори между министъра на труда и социалната политика и ръководителите на национално представителните организации на работодателите и работниците и служителите по създаването на проект на механизъм за определяне размера на МРЗ за страната. Постигнато е принципно съгласие. Обсъждат се индикаторите, на основата на които ще се определя размерът на МРЗ и коридора за договаряне. Изготвен проект на Национално споразумение между национално представителните организации на работниците и служителите и на работодателите за формулиране на насоки и критерии за определяне на МРЗ. Размерът на МРЗ за страната, ще нараства с 50 лв.през 2018, 2019 и 2020 г. и с 40 лв. през 2021 г.	Изготвяне на анализ на националното законодателство в съответствие с Конвенция 131 на МОТ за определяне на МРЗ.	2018 г.		

1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Гарантиране на социална защита на уязвимите групи от населението	Осигуряване на социална защита на най-нискодоходните и рискови групи от населението чрез предоставяне на социални помощи.	2016 г.	През юли 2016 г. е направена промяна в Наредба № РД 07-5 от 16.05.2008 г. за условията и реда за отпускане на целева помощ за отопление на пенсионери, получаващи помощ от Програмата за целево енергийно подпомагане. Бяха предприети необходимите действия за увеличаване размера на целевата помощ за отопление през отоплителния сезон 2016/2017 г., така че изцяло да се компенсира повишението на цената на електроенергията. През 2016 г. бяха приети промени в ППЗСП.	През 2017 г. ще продължи гарантирането на социалната защита на най-нискодоходните и рискови групи от населението чрез предоставяне на социални помощи.	2017 г.	1/ Размер на социалните помощи (месечни, еднократни, целеви помощи за наем, целеви средства за диагностика и лечение ПМС 17, целеви помощи за отопление) за 2017 г. – 143.5 млн. лв.; 2/ Стимулиране на трудовата мобилност и миграцията.	Осигуряване на социална защита на най-нискодоходните и рискови групи от населението чрез подобряване ефективността на предоставяне на социални помощи.
Предоставяне на качествено образование и обучение на групите в неравностойно положение	Осигуряване на достъпно и качествено образование за развитие на личността	Осигуряване за безвъзмездно ползване на познавателни книжки за децата и учебници/учебни комплекти за учениците от I до VII клас в държавните, общинските и частните детски градини и училища.	март 2017 г.	Изготвени заявки за познавателни книжки и учебници/учебни комплекти.	Предоставяне на заявки и сключване на договори за доставка.	септември - декември 2017 г.	Познавателни книжки за децата в подготвителна група Учебници/ учебни комплекти за учениците от I до VII клас.	1/ Брой деца, получили познавателни книжки; 2/ Брой ученици от I до VII клас, получили учебници/ учебни комплекти за безвъзмездно ползване - - 100 000 деца, 270 000 ученици.
	Създаване на възможности за учене през целия живот	Организиране и провеждане на курсове за огрмотяване и на курсове за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап за неграмотни и слабограмотни лица над 16 години	2017 г.	Съгласно Заповед РД09-1416 от 21.09.2016 г. на министъра на образованието и науката стартира изпълнението на проект „Нов шанс за успех” по ОПНОИР. Стартирало е обучението в курсове за огрмотяване на възрастни в 123 училища, в които са сформирани 263 групи и са включени 3 343 обучаеми.	До края на 2017 г. предстои приключването и сертифицирането на резултатите от проведеното обучение, както и стартирането на нови курсове за огрмотяване и на курсове за придобиване на компетентности от прогимназиалния етап.	декември 2018 г.	25 млн.лв.	Текуща стойност: 3343 лица. Целева стойност: 10000 лица
Подобрен достъп до качествено образование на децата в неравнос-	Стратегия за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства 2015-2020 г. и План за	Подобряване достъпа до образование и повишаване качеството на образованието на деца и ученици от етническите малцинства.	2017 г.	Осъществяват се политики и мерки, заложени в Плана за изпълнение на Стратегията. През ноември 2016 г. е проведена Национална научно-практическа конференция за добри педагогически практики в областта на образователната интег-	Изготвяне на анализ за образователни потребности и възможности за десегрегация в национален мащаб; Провеждане на информационни кампании сред родители и общественост за разясняване на ползите от образователната интеграция на децата от етнически-	2017 г.	Подобряване достъпа до образование и повишаване на качеството на образование-	1/ Изготвен анализ за образователни потребности и възможности за десегрегация в национален

1	2	3	4	5	6	7	8	9
тойно положение и особено ромите	нейното изпълнение			рация на деца и ученици от етническите малцинства, организирана от МОН и СБУ. В процес на изготвяне е Отчет за изпълнението на Плана за действие по изпълнението на Стратегията.	те малцинства – в региони със смесено по етнически признак население; Отчет за изпълнението на Плана за действие по изпълнението на Стратегията за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства (2015-2020 г.).		то на деца и ученици от етническите малцинства.	мащаб; 2/ Проведени информационни кампании.
	Операция „Повишаване на капацитета на педагогическите специалисти за работа в мултикултурна среда“ по ОП НОИР	Реализиране на дейности за повишаване на квалификацията, насочени към утвърждаване на постигнатите резултати по посока на практическата приложимост, насърчаване и подкрепа на професионалното развитие на педагогическите специалисти; Подкрепа в началото на кариерата и към повишаването на качеството на възможностите за продължаващо професионално развитие на учителите и останалия персонал в образователната система.	2016 г.	Изпълнение на одобрените проекти.	Изпълнение на одобрените проекти.	2018 г.	Бюджет 20 млн. лв. за периода 2016-2018 г.	Брой педагогически специалисти, квалифицирани за работа в мултикултурна среда – целева стойност - 1800.
	Операция BG05M20P001-3.002 „Образователна интеграция на учениците от етническите малцинства и/или търсещи или получили международна закрила“ по ОП НОИР	Операцията е насочена към подобряване на условията за равен достъп до училищно образование; засилване на мотивацията на ученици и родители за участие в образователния процес; повишаване на качеството на образованието в училищата, в които се обучават интегрирано ученици от различни етноси и/или деца, търсещи или получили международна закрила; допълнителни занимания с ученици, за които българският език не е майчин за компенсиране на пропуските при усвояване на учебния материал.	2016 г.	Изпълнение на одобрените проекти.	Изпълнение на одобрените проекти.	2018 г.	1/ Брой ученици и младежи от етнически малцинства (включително роми), участващи в мерки за образователна интеграция и реинтеграция – 18 750; 2/ БФП - 25 млн. лв.	Брой ученици и младежи от етнически малцинства (вкл. роми), интегрирани в образователната система – целева стойност - 15 000.
Подобрен достъп до качествено образование на децата в неравностойно положение	Операция ,,Осигуряване на условия и ресурси за изграждане и развитие на подкрепяща среда в детските градини и училищата за осъществяване на включващо обучение – фаза 1“ по ОП НОИР проект „Подкрепа за равен достъп и личностно развитие”	Създаване на условия за изграждане на образователна среда, насърчаваща разгръщането на потенциала на всяко дете и ученик за личностно развитие, както и успешна реализация и социализация. Тя цели по-високо качество и по-добър достъп до образование чрез създаване на подкрепяща среда за ранна превенция на обучителни затруднения, за включващо обучение на деца и ученици със СОП и на подкрепяща среда за включващо обучение и социално включване на ученици с девиантно поведение.	декември 2015 г.	Проект „Включващо обучение” по ОПРЧР 2007-2013 постигна поставените общи и специфични цели. За периода на изпълнение на проекта са обхванати общо над 3 000 деца и ученици със СОП и деца от предучилищна възраст в риск от обучителни затруднения. Общият брой на обхванатите специалисти и учители, в т.ч. учители по учебни предмети и други от съответното училище, членове на екипите за ресурсно подпомагане е над 2 000 души.	Реализиране на дейностите по проекта.	2017 г.	Създадени условия за изграждане на образователна среда, насърчаваща разгръщането на потенциала на всяко дете и ученик за личностно развитие, както и успешна реализация и социализа-	1/ Брой детски градини подкрепени за осигуряване на подкрепяща среда за ранна превенция на обучителни затруднения – целева стойност -33; 2/ Брой деца и ученици със СОП, включени в процеса на включващо обучение -

1	2	3	4	5	6	7	8	9
							ция.	целева стойност -1 800.
Подобряване ефективността на системата на здравеопазване	Изпълнение на Национална здравна стратегия 2014-2020	Изпълнение на Концепция „Цели за здраве 2020“ и на Плана за действие към Националната здравна стратегия 2014-2020. Изпълнение на Концепция за развитие на спешната медицинска помощ в Република България. Развитие на високотехнологични медицински дейности за интервенционално лечение на мозъчно-съдови заболявания	2014 г.	Актуализирана Наредба за профилактичните прегледи и диспансеризацията. Актуализирана Наредба № 2 от 2016 г. за определяне на основния пакет от здравни дейности, гарантиран от бюджета на НЗОК. Разработен проект по ОПРР за подобряване инфраструктурата и материално-техническата осигуреност на системата на спешна медицинска помощ. Регламентирано е заплащането за медицински изделия за интервенционално лечение на мозъчно-съдови заболявания чрез Методиката за субсидиране на лечебните заведения за 2017 г. и са сключени договори за финансиране с лечебните заведения за осигуряване медицински изделия за интервенционално лечение на мозъчно-съдови заболявания.	Одобрен проект по ОПРР; Строителство, ремонт, реконструкция и оборудване на ЦСМП и болничните структури за спешна медицинска помощ и доставяне на линейки и медицинска апаратура.	2020 г.	Подобряване и укрепване на здравния статус, намаляване на здравното неравенство и осигуряване на здравна система с високо качество на медицинските услугите.	Постигане на петте основни цели от Стратегическата рамка (виж Национална здравна стратегия 2014-2020).
	Подобряване на механизма на ценообразуване на лекарствените продукти и рационализиране на лекарствената употреба	Въвеждане на ясни правила за участниците на фармацевтичния пазар и на добри европейски практики при ценообразуването на лекарствените продукти; Въвеждане на механизъм на оценка на здравните технологии при прилагането на лекарствените продукти; Въвеждане на ефективно лекарствено лечение чрез създаване на възможност за генерично заместване и/или предписване на лекарствени продукти.	2014 г.	С ПМС№ 381 от 2015 г. /обн., ДВ, бр. 3 от 2016 г./ са направени промени в Наредбата за условията, правилата и реда за регулиране и регистриране на цените на лекарствените продукти. Поддържане на реимбурсен статус на лекарствени продукти, включени в ПЛС. Утвърдени 6 фармако-терапевтични ръководства от НСЦРЛП. Публикувана е Наредба № 9 от 01.12.2015 г. за условията и реда за извършване на оценка на здравните технологии. /обн., ДВ, бр. 97 от 2015 г./. Създадена е комисия за оценка на здравните технологии. Публикувани 15 доклада за оценка на здравните технологии. Публикуван за обществено обсъждане на 19.10.2016 г. проект на РМС за одобряване на проект на ЗИД на Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина.	Поддържане на реимбурсен статус на лекарствените продукти. Утвърждаване на фармако-терапевтични ръководства. Подобряване на достъпа до иновативни лекарствени продукти след задължителна оценка на здравните технологии. Промени в нормативната база, касаещи: Предписването и отпускането на лекарствени продукти; Регламентиране на мерки за наблюдение на лекарствени продукти и за ограничаване на износа им при необходимост.	декември 2017 г.	1/ Оптимизиране на разходите на публични средства за лечение; 2/ Намаляване на цените на лекарствени продукти от ПЛС; 3/ Подобрен достъп до здравни грижи; 4/ Икономии в резултат от въвеждането на централизирано договаряне на отстъпки на лекарствени продукти, които НЗОК заплаща	1/ Брой лекарствени продукти с намалени цени в ПЛС; 2/ Брой утвърдени фармако-терапевтични ръководства; 3/ Брой лекарствени продукти с поддържан реимбурсен статус в ПЛС.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
							напълно или частично.	
Електронно здравеопазване.	Изграждане на Национална здравна информационна система	Повишаване качеството и ефективността на здравеопазването чрез въвеждането на национална здравна информационна система и осъществяване на реален достъп на пациента до информация за собственото му здраве. Съкращаване на времето за обслужване на пациенти и граждани, повишаване на качество на административните услуги в здравеопазването и съкращаване на финансовите разходи. Постигане на значителна промяна на качеството на здравеопазване, чрез използване на нови здравни технологии в областта на електронното здравеопазване.	март 2017 г.	Проектното предложение е одобрено за финансиране по ОПДУ. В процес на подготовка е тръжна документация по проекта.	Сключен договор за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ с наименование „Приоритетни проекти в изпълнение на пътната карта за изпълнение на стратегията за развитие на електронното управление в РБ за периода 2016 – 2020 г.“ по ОПДУ с приоритет електронно здравеопазване.	декември 2018 г.	12 млн. лв. безвъзмездна финансова помощ по ОПДУ.	Изградена национална здравна информационна система.
		Изработване на Концепция за доставка на медицински изделия чрез платформа за търговия.	май 2017 г.	Анализ и оценка на риска относно идентифициране на корупционни практики при доставката и разпространението на медицински изделия. Предложения за мерки-цялостен модел на решение; обзор на добрите практики по света, План за реализиране на Концепцията, промени в нормативните актове.		септември 2017 г.	1/ Намаляване на риска от корупция и измами. 2/ Постигане на по-ниски цени и по-добро качество.	
Качествено образование вкл. за групите в неравностойно положение	Подобряване на материалната база в образователни институции	По ОПРР 2014-2020: Строителство, реконструкция, ремонт, оборудване и обзавеждане на образователни институции – детски ясли и градини, основни и средни училища; Подобряване на достъпа до качествено приобщаващо предучилищно и училищно образование.	2014 г.	Стартирали процедури за предоставяне на БФП по ПО 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“ и Приоритетна ос 3 „Регионална образователна инфраструктура“ По приоритетна ос 1, инвестиционен приоритет „Образователна инфраструктура“ са сключени 17 бр. ДБФП на стойност 130 млн. лв. По приоритетна ос 3 са сключени 37 ДБФП за обновяване на професионални гимназии, спортни училища и училища по култура и изкуство.	Изпълнение на проекти по ПО 1 и ПО 3 на ОПРР 2014-2020.	2023 г.	390 млн. лв. по ОПРР 2014-2020.	Капацитет на подпомогнатата инфраструктура, предназначена за грижи за децата или образование - целева стойност - 180 447 лица.
	Усъвършенстване на механизма на разпределение на средствата от държавния бюджет за предучилищното и училищното образование и на системата на делегираните	Създаване на условия за: - подобряване на социалния статус на педагогическите специалисти; - справедливо и ефективно разпределение на финансовите ресурси в съответствие с потребностите на детските градини и училищата.	2017	Наредба № 4 от 2017 г. за нормиране и заплащане на труда, в която са определени минималните размери на основните работни заплати на педагогическите специалисти	Изготвяне на промени в нормативната уредба за увеличаване на учителските възнаграждения, обвързано с качеството на образователния процес. Приемане на Наредба за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование, в която е уреден устойчив модел на финансиране, осигуряващ условия за равен достъп до качествено образова-	2020	80 млн. лв. за 2017 г. и с по 330 млн. лв. за 2018, 2019 и 2020 г. увеличение на възнагражденията на педагогическите специалисти.	Повишаване на качеството на образователния процес.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
	бюджети				ние			
Подобряване условията на живот на уязвимите групи	Подобряване на жилищните условия за уязвими групи и на регионална здравна инфраструктура (системата на спешната медицинска помощ)	По ОПРР 2014-2020: Строителство, реконструкция, ремонт и разширение на социални жилища с оглед предотвратяване на бедността и социалното изключване. Изграждане, обновяване, оборудване и обзавеждане на обекти на здравната инфраструктура от системата на спешната медицинска помощ.	2015 г.	Отворени процедури за предоставяне на БФП по ПО 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“ - за проекти за изграждане/реконструкция на социални жилища за хора в неравностойно положение, вкл. за маргинализирани групи. Сключен е 1 проект за социални жилища на стойност 9.5 млн. лв. По ПО 4 е сключен договор с избран изпълнител за изготвяне на предпроектно проучване, анализ разходи и ползи, апликационен формуляр и технически спецификации от конкретния бенефициент МЗ.	Изпълнение на проекти по ОПРР 2014-2020 в рамките на ПО 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“ - за проекти за изгражда-не/реконструкция на социални жилища за хора в неравностойно положение, вкл. за маргинализирани групи. Публикуване на Насоки за кандидатстване по ПО 4 „Регионална здравна инфраструктура“ на ОПРР 2014-2020. Предстои изпълнение на проект за подобряване на системата на спешната медицинска помощ.	2023 г.	За социални жилища: ОПРР 2014-2020 – 27 млн.лв. За спешна медицинска помощ: ОПРР 2014-2020 - 163 млн.лв.	1/ Рехабилитирани жилища в градските райони – целева стойност 560 бр.; 2/ Население с 30 минутен достъп до спешна медицинска помощ за 24 часово лечение и наблюдение: базова стойност – 3 637 539; целева стойност – 7 045 677); 3/ Брой хоспитализации годишно – базова стойност 2 038 179, целева стойност – 1 925 448.

2.1.4 Специфична препоръка 4

Да реформира правната уредба на несъстоятелността, за да се ускорят процедурите за възстановяване и преструктуриране и да се подобрят ефективността и прозрачността на тези процедури. Да увеличи капацитета на съдилищата по отношение на производствата по несъстоятелност. Да укрепи капацитета на Агенцията по обществени поръчки и на възлагащите органи и да подобри планирането и контрола на процедурите за възлагане на обществени поръчки, по- конкретно чрез цялостно изпълнение на Националната стратегия за развитие на сектора на обществените поръчки (2014—2020 г.). Да ускори въвеждането на електронни обществени поръчки.

⊙ Резюме на политиката

Целта на реформата в правната уредба по несъстоятелността е създаване на ефективна процедура с възможност за споразумение, постигнато преди откриване на производството по несъстоятелност, да се договори преструктуриране на задълженията, да се създадат условия за оздравяване и стабилизация на предприятието и за продължаване на дейността му.

Реформата в областта на несъстоятелността е подкрепена и от действия за засилване на взаимодействието между съдилищата, подобряване на качеството на данните в Търговския регистър и обучения на съдии.

Новият закон за независимия финансов одит регламентира укрепването на публичния надзор над регистрираните одитори чрез повишаване на независимостта му и чрез предоставяне на адекватни правомощия, включително и за разследване, налагане на санкции и приемане на надзорни мерки. Повишена е ролята на одитните комитети в предприятията от обществен интерес за постигане на високо качество на задължителния одит чрез допълнително докладване пред одитния комитет и подобряване на комуникацията с регистрирания одитор. Законът гарантира в по-висока степен независимостта на регистрираните одитори, като се забранява предоставянето на определени услуги извън одита.

В областта на обществените поръчки мерките са насочени към създаване на необходимия капацитет на АОП за успешно изпълнение на мерките по Националната стратегия за развитие на сектора на обществените поръчки и правомощията на агенцията по новия ЗОП, както и укрепване капацитета на възложителите чрез изпълнение на обучителни програми.

За подобряване на възлагателния процес са установени нормативно задължения за планиране възлагането на поръчките. С въвеждането на разширен предварителен контрол от АОП се очаква намаляване на грешките в процеса на възлагане и на ефективните обжалвания.

Въвеждането на електронни обществени поръчки цели повишаване публичността и прозрачността при възлагането на обществени поръчки и облекчаване на възлагателния процес.

⊙ Национален доклад за България за 2017 г.

Съгласно оценката на ЕК България постига „ограничен напредък“ в изпълнението на СП 4.

ЕК констатира сериозно забавяне по отношение на реформата на правната уредба на несъстоятелността, в т.ч. на промените в ТЗ. Комисията счита, че все още не са адресирани предизвикателствата пред прилагането на направените законодателните промени, включително обучението и квалификацията на съдии, както и по отношение на капацитета на съдилищата.

Въпреки продължаващото намаляване на задлъжнялостта, високата частна задлъжнялост, предимно на нефинансови предприятия се оценява като проблем. Намаляването на високите нива на корпоративна задлъжнялост се счита за ограничено от забавянето в приемане на реформите на рамката по несъстоятелността, както и поради липсата на развит пазар за продажби на необслужвани корпоративни заеми.

Комисията отчита предприетите от правителството стъпки за прилагане на Националната стратегия за развитие на сектора обществени поръчки в България за периода 2014-2020 г. Отбелязва, че все още продължават усилията и действията за въвеждане на електронни обществени поръчки, както и за укрепване на административния капацитет на АОП и на възлагащите органи.

⊙ Отговор на политиката

С приетите в края на 2016 г. промени в ТЗ се осигурява възможност за предприемане на повече и по-ефективни мерки за предотвратяване обявяването в несъстоятелност чрез оздравяване на предприятието, включително когато е налице реална опасност от неплатежоспособност. Въведено е и изискване за търговците, които искат да се възползват от процедурата по стабилизация, да са представили за обявяване в ТР годишните си финансови отчети, когато това се изисква съгласно ЗС.

От страна на МП са предприети действия за осигуряване на необходимото взаимодействие между съдилищата по отношение на регистъра на несъстоятелността, както и за подобряване на качеството на данните в ТР. В дългосрочните обучителни програми на НИП са включени ежегодни квалификационни курсове по темите на несъстоятелността и особените залози.

За подобряване на контрола върху задължителния одит на корпоративните финансови отчети, засилване на надзора върху одиторските компании и гарантиране на споделена отговорност в случаи на измами и некоректно отчитане, НС одобри нов ЗНФО. С него се транспонират в националното законодателство разпоредбите на директива и регламент на ЕС.

За повишаване законосъобразността при възлагането на обществени поръчки в страната, осъществяваният от АОП предварителен контрол на поръчки с европейско финансиране е трансформиран в контрол, при който проверяваните процедури се определят на случаен принцип чрез специализирана електронна Система за случаен избор. В допълнение, при новия контрол се проверяват и техническите спецификации. С новия ЗОП, в сила от 15 април 2016 г., са въведени и два нови вида контрол – върху някои изключения от приложното поле на закона и върху някои основания за изменение на договори за обществени поръчки.

За осигуряване на необходимия капацитет на АОП, с оглед изпълнение на разширените ѝ функции по новата нормативна уредба, са предприети мерки за стимулиране на служителите на агенцията, както и за увеличаване на щата с нови бройки.

Мерки за повишаване капацитета на възложителите са предвидени в рамките на изпълнението на проект, който се осъществява от ИПА с консултантската подкрепа на ОИСР. Агенцията по обществени поръчки участва в провеждането на обученията със свои експерти, преминали курс за обучители. За постигане на дългосрочни резултати от изпълнението на проекта е подготвен План за обучение за периода 2017-2019 г., в който целева група са служители на различни възложители по ЗОП. В годишните програми на ИПА са включени и обучения в областта на обществените поръчки, разделени на две нива: въвеждащи и за напреднали. АОП участва в програмата със свои експерти обучители.

За въвеждане на електронно възлагане на поръчките в страната, с РМС № 108 от 16 февруари 2016 г. е приет централизиран едноплатформен модел. За неговото реализиране АОП изпълнява проект по ОПДУ, в рамките на който предстои разработване, внедряване и поддръжка на ЦАИС ЕОП. Предвид сложността на поръчката, изграждането на платформата до постигане на нейната пълна функционалност се реализира поетапно.

С цел повишаване на прозрачността и предвидимостта по възлагане на обществени поръчки и ускоряване на електронизацията на обществените поръчки е извършен цялостен анализ на процеса по възлагане на обществени поръчки в системата и в отделни рискови ведомства. На база на идентифицираните възможности за възникване на корупционни предпоставки са формулирани комплекс от мерки, които дават цялостно решение в анализирания сектор. Голяма част от предложените мерки са възприети от МВР – промени в организационната структура на МВР, вътрешните правила и др.

Табл. 4: Мерки, адресиращи СП 4, част от Приложение 1

Област на политика	Наименование на мярката	Информация относно предприети и планирани мерки					Очакван ефект, в т.ч. бюджетен	Показатели за ефект с текуща и целева стойност
		Кратко описание на мярката	Начална дата	Актуално състояние (към 30 април 2017 г.)	Предстоящи етапи в изпълнението на мярката до крайния срок на изпълнението ѝ (след 1 май 2017 г.)	Крайна дата		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Обществени поръчки	Оптимизиране на ex ante контрола на АОП	Създаване на нормативна основа за разширяване обхвата на предварителния контрол. Поетапно разширяване на ex ante контрола, осъществяван от АОП.	април 2016 г.	От 15 април 2016 г. са в сила новите ЗОП и ППЗОП. С тях се създават предпоставки за подобряване планирането на процедурите чрез въведени конкретни задължения за възложителите. Установена е нормативната база за разширяване обхвата на предварителния контрол. Уредени са четири вида контрол - на процедури на договаряне без обявление; върху някои изключения; върху някои основания за изменение на договор за обществена поръчка; на случаен избор, в рамките на който се проверяват и техническите спецификации. Първите три вида контрол са в сила от 15 април 2016 г, а четвъртият се осъществява от 1 септември 2016 г.	Прилагане на разширения обхват на контрола.	постоянен	1/ Ефективно използване на национални и европейски средства. 2/ Повишаване законосъобразността на провежданите процедури по ЗОП.	1/ Намаляване на грешките в процеса на възлагане. 2/ Намаляване броя на ефективните обжалвания.
	Укрепване на административния капацитет на АОП	Изпълнение на Националната стратегия за развитие на сектора обществени поръчки (2014-2020 г.). Анализ и обосновка на административния капацитет на АОП, в съответствие с новия ЗОП.	януари 2016 г.	Предприети са мерки за укрепване на административния капацитет на АОП в качествен и количествен аспект. През юни 2016 г. е изготвен анализ/оценка на административния капацитет на АОП, в съответствие с функциите, разписани в ЗОП и ППЗОП, в сила от 15 април 2016 г. С ПМС № 241 от 17.09.2016 г. е изменен и допълнен Класификаторът на длъжностите в администрацията. С него в АОП е създадена длъжността „държавен експерт“ по чл. 229, ал. 7 от ЗОП. Считано от 24 октомври 2016 г., съгласно утвърдено длъжностно разписание от 1 октомври 2016 г., 9 броя главни експерти от специализираната администрация на АОП са преназначени на длъжност „държавен експерт“. През 2016 г. средствата за възнагражденията на служителите са увеличени с 22%. Със ЗДБРБ за 2017 г. са предвидени средства за увеличаване на броя на персонала на АОП с нови 15 щатни бройки за изпълнение на новите функции по закона.	Предстои приемането на нов Устройствен правилник на АОП. Повишаване на общата численост на персонала на АОП с 15 щатни бройки.	2020 г.	Институционално укрепване на АОП.	Изпълнение на Националната стратегия в частта за укрепване на административния капацитет.
	Укрепване на капацитета на възлагащите органи	Изпълнение на проект „Подкрепа за разработване и прилагане на програма за обучение и развитие на обществени поръчки в България в рамките на плана за действие по	февруари 2017 г.	Разработена е програма за обучение в областта на обществените поръчки от ИПА в сътрудничество и с техническата помощ на ОИСР. Изготвен е тригодишен план за обучение на възложители за	Съгласно плана обученията стартират през април 2017 г.	2019 г.	Подобряване на административния капацитет на възложите-	

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		предварителните условия на ЕСИФ“ по мярка ОПУ 4 от Споразумението за партньорство на РБ, очертаващо помощта от ЕИСФ за периода 2014-2020 г. Изпълнение на утвърдена годишна програма от ИПА с включени обучения в областта на обществените поръчки.		периода 2017-2019 г. В рамките на програмата на ИПА се провеждат регулярни обучения в областта на обществените поръчки, като през 2016 г . са проведени: 3 въвеждащи обучения, в които са участвали 74 служители от централната и местната администрация; 8 обучения за напреднали, които са посетени от 205 служители от централната и местна администрация.			лите в качествен аспект.	
	Въвеждане на електронни обществени поръчки	Определяне на национален модел за електронно възлагане, съобразен със специфичните условия в РБ и най-добрите европейски практики. Предприемане на действия за поетапно реализиране на избрания модел.	2015 г.	В рамките на проект по ОПДУ през 2016 г. е открита процедура за възлагане на обществена поръчка за разработване, внедряване и поддръжка на ЦАИС ЕОП. Решението за откриване на процедурата е отменено от Комисията за защита на конкуренцията. Агенцията по обществени поръчки е обявила повторно откриване на процедура за възлагане на обществена поръчка с горепосочения предмет. Подадено е проектно предложение за финансиране по ОПДУ.	Възлагане на обществена поръчка за придобиване на национална платформа за електронно възлагане. Изпълнение на поръчката и поетапно въвеждане на функционалностите на системата.	2020 г.	1/ Подобряване на бизнес средата; 2/ 7 млн. лв. безвъзмездна финансова помощ по ОПДУ.	Повишаване публичността и прозрачността при възлагането на обществени поръчки и облекчаване на възлагателния процес.

2.2 Политики за повишаване конкурентоспособността на икономиката

2.2.1 Бизнес среда

⊙ Резюме на политиката

Важен приоритет на политиката продължава да бъде намаляването на административната и регулаторната тежест и създаването на добри условия за инвестиции за местни и чужди предприятия. Част от мерките, които ще имат съществен принос са свързани с премахването на задължението гражданите и бизнеса да удостоверяват информация налична в държавната администрация, както и чрез въвеждането на принципа на мълчаливото съгласие.

През май 2016 г. МС прие План за действие с мерки, адресиращи основните проблемни области, възпрепятстващи нарастването на инвестициите. Мерките предвиждат промени в над 20 закона и в съответната подзаконова рамка. Те са насочени основно към облекчаване на административни процедури и ускоряване и улесняване на процеса по изграждане на техническа инфраструктура и инвестиционни обекти. Допълнени са и с хоризонтални мерки за синхронизиране на законодателния процес с този на стратегическо планиране. Извършен бе и цялостен анализ и оценка на риска при администрирането на регулаторните режими от общините с цел ограничаване на корупционните практики и намаляване на административната тежест върху малкия и среден бизнес. На тази база са предложени мерки – правни, организационни, технически, на централно и местно ниво.

Към 15 февруари 2017 г. почти половината мерки са изпълнени. Преобладаващата част от останалите мерки са в процес на изпълнение. Сред по-важните изпълнени мерки са направените промени в ЗУТ, с цел намаляване на административната тежест, облекчаване на административни режими и намаляване на административните срокове, свързани с реализацията на инвестиционни намерения. Направени са допълнения и в други основни закони, свързани с процедури във връзка с инвестиционната дейност. Изпълнените мерки включват и промени в други подзаконови нормативни актове като Тарифата за таксите, които се събират по Закона за държавната собственост, наредби свързани с присъединяване към преносните и разпределителните мрежи за газ и електроенергия и др.

Въведеното задължение за извършване на ОВ на нормативните актове с включен тест за въздействие върху МСП в средносрочен план следва да спомогне за намаляване на регулациите и на често променящото се законодателство. Разработените методология и схема за провеждане на теста за въздействие на регулациите върху МСП представляват важни инструменти в процеса на прилагане[6].

В процес на изпълнение е Третият план за действие за намаляване на административната тежест за бизнеса за периода 2015-2017 г.[7]. Към края на декември 2016 г. са изпълнени 70 от общо 130 мерки от плана, в резултат на което административната тежест за бизнеса е намаляла общо с 121.27 млн. лв. годишно или с 25% от планираното намаление с 30%.

Ще се изпълняват проекти по ОПРР 2014-2020, имащи за цел да развият базова техническа инфраструктура, да подобрят качеството на градската среда и достъпността и свързаността на регионите.

⊙ Отговор на политиката

Вж. табл. 5.

[6] Методологията за провеждане на Теста е част от Ръководство за изготвяне на оценка на въздействието на законодателството

[7] Одобрен от МС на 27 май 2015 г.

Табл. 5: Мерки в областта на бизнес средата за повишаване конкурентоспособността на икономиката, част от Приложение 1

Област на политика	Наименование на мярката	Информация относно предприети и планирани мерки					Очакван ефект, в т.ч. бюджетен	Показатели за ефект с текуща и целева стойност
		Кратко описание на мярката	Начална дата	Актуално състояние (към 30 април 2017 г.)	Предстоящи етапи в изпълнението на мярката до крайния срок на изпълнението ѝ (след 1 май 2017 г.)	Крайна дата		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Бизнес среда	Изграждане и внедряване на портал за споделени ресурси за разработка на софтуерни системи за електронно управление	Разработване и въвеждане в експлоатация на портал за споделени ресурси за разработка на софтуерни системи за електронно управление.	2017 г.	Изготвяне на техническото задание.	Избор на изпълнител. Изграждане и внедряване на портал за споделени ресурси за разработка на софтуерни системи за електронно управление. Въвеждане в Портала на наличните ресурси. Осигуряване на достъп до готови компоненти, библиотеки и решения и отговори на технологични въпроси във връзка с изграждане на нови софтуерни системи.	2018 г.	100 хил. лв. по ОПДУ.	Брой изградени портали – 1.
Бизнес среда	Изграждане на ГИС базирана електронна платформа ЕИТ	Създаване на ГИС базирана електронна платформа ЕИТ, чрез която ще се осигури достъп до информация за съществуваща физическа инфраструктура, подходяща за разполагане на електронни съобщителни мрежи и ще се изпълнят изискванията на Директива 2014/61/ЕС относно мерките за намаляване на разходите за разгръщане на високоскоростни електронни съобщителни мрежи.	2017 г.	Подадено проектно предложение по ОПДУ. Предстои подписване на договор с ОПДУ и стартиране на проекта.	Определяне на базови слоеве и свързаните с тях метаданни и атрибути; Развитие на ГИС за мрежова инфраструктура; Интегриране с други системи; Разработване и внедряване на софтуерна платформа за обработка и графично представяне на данни по смисъла на Директива 2014/61/ЕС; Въвеждане на ГИС базирани онлайн електронни административни услуги за дейностите на ЕИТ; Създаване на публични онлайн регистри; Обучения на заинтересованите страни за работа с ГИС базираната информационна система ЕИТ.	2018 г.	2 млн.лв. по ОПДУ Оптимизация на работните процеси и засилване на прозрачността в работата на администрацията.	Изградена платформа.
Бизнес среда	Намаляване на срока и разходите за достъп до техническа инфраструктура и облекчаване на процедурите по присъединяване на бизнеса към тях	Целта е да се открояят проблемните процедури и да се оптимизират сроковете за издаване на всички лицензи и разрешителни, необходими за осъществяване на бизнес в страната.	РМС № 617 от 12.08. 2015 г.	„Свързване с електричество“ ще се изпълнява с 5 процедури и в срок от 121 дни. Присъединяването към газопреносните и газоразпределителните мрежи се извършва с 6 процедури и в срок от 86 дни. Присъединяването към водоснабдяване се състои от 6 процедури. Тази област предоставя възможност за избор от страна на инвеститорите на срока за изпълнение на процедурите. Експресната услуга е с продължителност 25 дни, докато обикновената услуга отнема 95 дни.	Изпратени са предложения за промяна на Наредба № 6 от 24.02.2014 г. за присъединяване на производители и клиенти на електрическа енергия към преносната или към разпределителните електрически мрежи и допълнителни мерки, съгласувани в рамките на работната група към МФ за одобрение.	декември 2017 г.	Облекчаване на лицензионните режими.	Намаляване на сроковете, таксите, процедурите.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Намаляване на административната тежест за гражданите и бизнеса	Изпълнение на Първия, Втория и Третия пакет от мерки за намаляване на регулаторната тежест	2013 г.	1. Отпадане или облекчаване - 9 режима; 2. Намаляване на срока по 18 режима; 3. Намаляване на таксите по 7 режима; 4. Намаляване на изискуемите документи по 25 режима; 5. Опростяване на процедурата по 13 режима.	Приемане на нормативни промени от МС и внасяне в НС.	декември 2017 г.		1. Спестени годишни разходи за гражданите и бизнеса (50 млн. лв.); 2. Спестено време на гражданите и бизнеса (1 500 000 дни).
	Изпълнение на Трети план за действие за намаляване на административната тежест 2015-2017 г.	Опростяване на изисквания, произтичащи от национално и европейско законодателство.	27 май. 2015 г.	С решение по т.1 от Протокол № 39 от заседанието на МС на 20.09.2016 г. е приет отчет за изпълнението на мерките от Третия план за действие към 30.06.2016 г. Към края на декември 2016 г. са изпълнени общо 70 мерки от Плана. Това е довело до намаляване на административната тежест за бизнеса общо с 121.27 млн. лв. годишно или с 25% от планираното намаление с 30%.	До края на март 2017 г. предстои изготвянето на отчетен доклад към края на декември 2016 г. за третия план за действие и внасянето му за одобрение от МС.	декември 2017 г.	Намалена административна тежест за бизнеса с 30%, което съответства на спестени разходи за бизнеса годишно общо около 144.5 млн. лв.	Целеви стойности: 1/ Брой изменени нормативни актове – 25; 2/ Брой опростени задължения за информиране за бизнеса – 66; 3/ Брой институции, създали техническа възможност за електронен обмен на информация по мерките, включени в плана за действие – 15.
Бизнес среда	Въвеждане в специалните закони на принципа на „мълчаливо съгласие“	Министерството на икономиката създаде МРГ, която да представи предложения за реалното прилагане на мълчаливото съгласие, в това число и предложения за закони, в които да се въведе мълчаливото съгласие.	март 2016 г.	Създадена е МРГ за въвеждане на принципа на "мълчаливо съгласие" с цел намаляване на административната и регулаторна тежест. Представен е доклад от министъра на икономиката на оперативно заседание на МС със съответните предложения за регистрационни режими. Получени са отговори от МОСВ и МК. Очакват се отговори от МЗХ и МТИТС.		декември 2017 г.	Въвеждане на принципа на "мълчаливо съгласие".	1/ Реално прилагане на принципа на „мълчаливо съгласие“. 2/ Брой удостоверителни и регистрационни режими.

2.2.2 Публична администрация

⊙ Резюме на политиката

Мерките в областта на публичната администрация в средносрочен аспект следва да спомогнат за оптимизиране на институционалната среда, както и за по-ефективно използване на ресурсите при предоставянето на публични услуги. Извършените промени засилват прозрачността и ангажираността на гражданите и юридическите лица в процеса на вземане на решение относно развитието на политиките.

Подобряването на обективността и качеството на подбора при постъпване на държавна служба, при гарантиране на необходимите знания, умения, способности и нагласи ще има, както икономически, така и социални ползи. Ще се повиши, както ефективността и ефикасността на политиките и на предоставяните публични услуги, така и доверието на обществото.

Актуализираната Пътна карта за изпълнение на Стратегията за развитие на електронното управление в Република България за периода 2016–2020 г. предвижда до 2018 г. да бъдат реализирани приоритетни краткосрочни проекти за надграждане на съществуващи и изграждане на нови централни системи на електронното управление и ключови първични регистри.

⊙ Отговор на политиката

Вж. табл. 6.

Табл. 6: Мерки в областта на публичната администрация за повишаване конкурентоспособността на икономиката, част от Приложение 1

Област на политика	Наименование на мярката	Информация относно предприети и планирани мерки					Очакван ефект, в т.ч. бюджетен	Показатели за ефект с текуща и целева стойност
		Кратко описание на мярката	Начална дата	Актуално състояние (към 30 април 2017 г.)	Предстоящи етапи в изпълнението на мярката до крайния срок на изпълнението ѝ (след 1 май 2017 г.)	Крайна дата		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Мрежови индустрии – ИКТ	Инвентаризация на ИКТ инфраструктура за нуждите на е-управление	Извършване на одит на ИКТ ресурсите на централната и териториална администрация. Съставяне на карта на ИКТ ресурсите. Извършване на анализ и създаване на предпоставки за налагане на модел за следене и оптимизация на разходите за изграждане и поддържане на интегрирана среда за развитие и функциониране на е-управление. Подпомагане процеса на изграждане на среда за е-управление.	2016 г.	Договор за БФП по ОПДУ. Сключен договор за разработка на техническо задание за възлагане на обществена поръчка за избор на изпълнител. Готова техническа спецификация. Обявяване на обществена поръчка за избор на изпълнител.	Процедура за избор на изпълнител. Преценка на реалните възможности за изграждане на среда за електронното управление и преминаване към облачна организация на ИКТ ресурсите на администрацията на база на Единната електронна съобщителна мрежа.	март 2018 г.	1/ Повишаване на използвания капацитет на инфраструктурата; 2/ По-адекватна техническа поддръжка на информационните ресурси; 3/ Намаляване на експлоатационните разходи за информационни ресурси; 4/ 2.03 млн. лв. БФП по ОПДУ.	1/ Брой инвентаризирани администрации - 576; 2/ Брой инвентаризирани локации; 3/ Брой описани информационни ресурси.
	Изграждане на Държавен ХЧО и защитен интернет възел за публични услуги на електронното управление.	Изграждане на държавен ХЧО и поетапно увеличаване на капацитета, с цел улесняване на администрациите при електронизацията на услугите. Изграждане на хибридна архитектура позволяваща интегриране на допълнителен хардуер и софтуер.	2017 г.	Изготвено е проектно предложение.	Проучване на текущото състояние. Планиране на поетапно надграждане на капацитета на ХЧО по години. Доставка и монтаж на апаратурата, лицензиране на управленската среда и изготвяне на технологична карта.	2018 г.	1/ Консолидиране на ресурсите; 2/ 25.8 млн. лв. БФП по ОПДУ.	Изграден ХЧО – 1.
Публична администрация	Реализиране на ЦАИС ГР и ЦАИС АР	Въвеждане в експлоатация на ЦАИС ГР, която поддържа интегрирани 3 регистъра: Регистър на населението – Национална база данни „Население“, Национален електронен регистър на актовете за гражданско състояние и Регистър на единните граждански номера. Въвеждане в експлоатация ЦА-ИС АР.	2017 г.	Подадено проектно предложение по ОПДУ. Изготвяне на техническото задание.	Избор на изпълнител. Изграждане и внедряване на ЦАИС ГР с централизирана архитектура, предоставяща функционалност и чрез уеб-услуги и автоматично известяване на заинтересованите страни в цялата държавна администрация. Изграждане и внедряване на ЦАИС АР като отворен и безплатен класификатор на всички адреси в РБ. ЦАИС АР ще отговаря на всички съвременни изисквания за мащабируемост, сигурност, запазване на транзакционна история на класификаторите и предоставяне на публични уеб-услуги за държавните органи, гражданите и бизнеса.	2018 г.	1/ Внедрена ЦАИС ГР; 2/ Внедрена ЦАИС АР; 3/ 2.05 млн. лв. БФП по ОПДУ.	Брой надградени регистри – 4.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Изграждане и внедряване на пилотна система за дистанционно електронно гласуване	Изграждане на пилотна напълно функционална система за дистанционно електронно гласуване, интегрирана с националната схема за електронна идентификация и ЦАИС ГР и провеждане на експериментално гласуване.	2017 г.	Подадено проектно предложение по ОПДУ. Изготвяне на техническото задание.	Избор на изпълнител. Изграждане и внедряване на пилотна система за дистанционно електронно гласуване.	2018 г.	1/ Въведена възможност за електронно дистанционно гласуване при провеждането на избори; 2/ 1.25 млн. лв. БФП по ОПДУ.	Брой изградени информационни системи – 1.
	Създаване на Национален портал за пространствени данни (INSPIRE)	Изграждане и внедряване на национален уеб-портал със следните функционалности: съхранение на метаданни за националните пространствени данни; услуги свързани с данните; осигурен онлайн интерфейс за достъп до всички налични и публикувани масиви от пространствени данни; интеграция с европейския INSPIRE портал и националния портал за отворени данни.	2017 г.	Подадено проектно предложение по ОПДУ. Изготвяне на техническото задание.	Избор на изпълнител. Изграждане и внедряване на Национален портал за пространствени данни (INSPIRE).	2018 г.	1/ Подобрена инфраструктура за пространствена информация и оптимизирани процеси, свързани с обмен на пространствени данни. 2/ 1.6 млн.лв. БФП по ОПДУ.	Брой изградени портали – 1.
	Извършване на ОВ на нормативни актове	С промените в ЗНА (ДВ бр. 34 от 2016 г.) се въведе задължение за извършване на ОВ на нормативните актове. Чрез изготвянето на реални ОВ ще бъде изпълнено нормативното задължение и ще се подпомогне пряко процеса по формулирането на по-добри и кохерентни политики и по изработване на по-качествени нормативни актове.	септември 2017 г.	Одобрен проект по ОПДУ „Изграждане на капацитет за извършване на ОВ в държавната администрация“, в рамките на който ще се извършват предварителни цялостни и последващи ОВ.	Стартиране извършването на цялостни предварителни ОВ – октомври 2017 г. Стартиране извършването на последващи ОВ – октомври 2017 г.	декември 2018 г.	3.1 млн.лв. БФП по ОПДУ.	1/ Извършени цялостни предварителни ОВ 2018 г. – 36 бр. 2/ Извършени последващи ОВ 2018 г. – 20 бр.
	Публикуване на публична информация в отворен, машинночетим формат	Публикуване на набори от данни в отворен машинночетим формат.	януари 2017 г.	Приет Списък с набори от данни по приоритетни области, които да се публикуват в отворен формат на Портала за отворени данни през 2017 г. Договор за БФП по ОПДУ.	Публикуване на наборите от данни, съгласно приетия от МС списък и публикуване на допълнителни набори от данни по инициатива на организациите от обществения сектор.	декември 2018 г.	850 хил.лв. БФП по ОПДУ.	Текуща стойност – 1 560 набора от данни; целева стойност – 2 100 набора от данни.
	Въвеждане на централизиран етап на конкурсите за държавни служители	Въвеждане на централизиран етап на конкурса при постъпване на работа в държавната администрация и при преназначаване/мобилност на ръководна длъжност за първи път, в съответствие с приетите изменения и допълнение в ЗДСл. Осигуряване на необходимата технологична платформа за провеждане им.	април 2015 г.	Приет от НС ЗИД на ЗДСл (ДВ, бр. 57 от 2016 г.). Договор за БФП по ОПДУ.	Разработване на онлайн платформа. Разработване на тестове.	декември 2017 г.	1.43 млн.лв. БФП по ОПДУ.	Намаляване на назначенията без конкурс (под 400 служители за 2017 г., 0 за 2020 г.).

3 НАПРЕДЪК ПО НАЦИОНАЛНИТЕ ЦЕЛИ ПО СТРАТЕГИЯ „ЕВРОПА 2020“

Табл. 7: Напредък в изпълнението на националните цели по Стратегия „Европа 2020“

Национална цел	2013	2014	2015	2016	2020
Заетост на населението на възраст 20-64 г.	63.5%	65.1%	67.1%	67.7%	76%
Инвестиции в НИРД в % от БВП	0.63%	0.79%	0.96%*		1.5%
Дял на енергията от ВИ в брутното крайно енергийно потребление	19%	18%	18.2%		16%
Дял на енергията от ВИ в брутното крайно енергийно потребление на транспорта	6.0%	5.8%	6.5%		10%
Недопускане увеличаване нивата на парникови газове (GHG) извън обхвата на ЕСТЕ с повече от 20% до 2020 г. спрямо 2005 г.	-3.5%	-4.6%			20%
Дял на преждевременно напусналите образователната система	12.5%	12.9%	13.4%	13.8%	11%
Дял на 30-34 годишните със завършено висше образование	29.4%	30.9%	32.1%	33.8%	36%
Намаляване на броя на живеещите в бедност с 260 000 души	1 528 000	1 578 000	1 585 800		260 000[8]

* предварителни данни от Евростат.

3.1 Национална цел за заетост

⊙ Мерки на политиката

Националният план за действие по заетостта е основен инструмент за изпълнение на АППТ. През 2017 г. се планира осигуряването на заетост на над 23 хил. безработни и на обучение на над 11 хил. безработни. За подобряване на съответствията между търсени и предлагани умения и увеличаване на шансовете за заетост на търсещите работа лица, ще продължат да се предоставят обучения, съобразени с потребностите на работодателите и характеристиките на различните целеви групи на политиката по заетостта. Ще бъдат организирани обучения по заявка на работодател по над 30 професии, по които има дефицит на специалисти на пазара на труда в България.

С осигурения финансов ресурс по ОПРЧР през 2017 г. се предвижда 35 хил. безработни и неактивни лица, от които 18.5 хил. младежи, да бъдат включени в обучение и заетост. Предвижда се 27 хил. заети лица да повишат своята квалификация в т.ч. преминали специфични обучения за конкретното работно място.

През 2017 г. ще продължи насърчаването и разкриването на работни места за обучение чрез работа. Продължава изпълнението на насърчителната мярка за „зелени работни места“, регламентирана в ЗНЗ, която, от една страна, подкрепя разкриването на работни места, които допринасят за опазване на околната среда, а от друга – осигурява заетост на лица останали без работа за период по-дълъг от 6 месеца. Допълнителни значителни възможности за генериране на „зелена“ заетост се осигуряват от инвестициите в дейности, допринасящи за устойчивото управление на водния сектор и на отпадъците, превенцията на риска от наводнения и свлачища, оценяването и опазването на биологичното разнообразие и екосистемите и енергийната ефективност.

[8] Национална цел: намаляване на броя на застрашените от бедност или социално изключване с 260 000 души до 2020 г.

В изпълнение на политиката за насърчаване на инвестициите, по реда на ЗНИ и ППЗНИ с приоритет се насърчава осъществяването на инвестиционни проекти, създаващи работни места за квалифицирани специалисти във високотехнологични производства и услуги, както и в райони с висока безработица. Проектите се насърчават с административни и финансови стимули, в т.ч. с финансово подпомагане за обучение на персонала и за частично възстановяване на разходите за осигурителни и здравни вноски за разкритите с проектите нови работни места.

С оглед осигуряване на условия за формиране на политики за учене през целия живот на областно ниво, в пилотните области Бургас, Видин, Габрово, Пазарджик, Русе и Хасково са учредени Областни координационни групи за учене през целия живот към НПОУВ и е разработен Модел за координиране на взаимодействието между заинтересованите страни на областно ниво, чието приложение предстои.

Табл. 8: Мерки, адресиращи НЦ за заетост, част от Приложение 1

Област на политика	Наименование на мярката	Информация относно предприети и планирани мерки					Очакван ефект, в т.ч. бюджетен	Показатели за ефект с текуща и целева стойност
		Кратко описание на мярката	Начална дата	Актуално състояние (към 30 април 2017 г.)	Предстоящи етапи в изпълнението на мярката до крайния срок на изпълнението ѝ (след 1 май 2017 г.)	Крайна дата		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Заетост	Изпълнение на НПДЗ 2017 г.	Мерки и програми за насърчаване създаването на заетост за групи в неравностойно положение на пазара на труда.	януари 2017 г.		Изпълнение на мерките и програмите, включени в плана, финансирани със средства от държавния бюджет.	декември 2017 г.	73 млн. лв.	23 000 безработни включени в заетост и 11 000 безработни, включени в обучение.
Насърчаване на инвестиции, създаващи работни места във високотехнологичните сектори и в районите с висока безработица	Финансови стимули за създаване на работни места в предприятия в сектори с висока добавена стойност	Издаване на сертификати за клас инвестиция и приоритетен проект по ЗНИ. Отпускане на финансови средства за прилагане на насърчителните мерки по ЗНИ, вкл. за частично възстановяване на разходите за осигуровки на работодателя за разкритите нови работни места. Операция „Специфични обучения“ по ОП РЧР	2013 г. 2017 г.	Към февруари 2017 г. са издадени 6 сертификата по реда на ЗНИ (4 за инвестиция клас А, 1 за инвестиция клас Б и 1 за приоритетен инвестиционен проект), предвиждащи разкриването на 3 503 нови работни места, от които 3 182 във високотехнологични производства и услуги. Инвестициите по сертифицираните проекти са на обща стойност 143.32 млн. лв., от които 50.21 млн. лв. във високотехнологични производства и услуги.	За периода 1 май 2017 г. – 31 декември 2020 г. е планирано да бъдат сертифицирани 57 проекта по ЗНИ на обща стойност от 1 052 млн. лв., предвиждащи създаване на 2 120 нови работни места. В рамките на периода е планирано предоставянето на насърчителни мерки на 40 от сертифицираните проекти с общ обем на инвестициите от 397 млн. лв., предвиждащи създаването на 1 507 нови работни места. Предстои стартиране на операцията „Специфични обучения“.	2020 г. 2019 г.	1/ Ръст на инвестициите и заетостта във високотехнологичните сектори и в районите с висока безработица; 2/ Постъпления в бюджета под формата на платени данъци и осигурителни и здравни вноски; 3/ Операция „Специфични обучения“ – 10 млн.лв. по ОПРЧР.	1/ Коефициент на заетост в сектори с висока добавена стойност (промяна) – 12.1% ръст през 2015 г. спрямо 2014 г.; 2/ Дял на новосъздадени работни места в сектори с висока добавена стойност (като % от всички новосъздадени работни места по сертифицирани по ЗНИ проекти) - 47.4% към 31.12.2016 г; 3/ Безработни и неактивни участници – най-малко 2 000 лица 4/ Заети лица – 1 000 по операция „Специфични обучения“.
Политика за УЦЖ	Стимулиране на УЦЖ	Изпълнение на НСУЦЖ 2014-2020 г. Взаимодействие със заинтересовани страни за изпълнение, мониторинг и оценка на политиката за УЦЖ в рамките на НКГУЦЖ.	2017 г.	Проект №: 3761PP-1-2015-1-BG-EPPKA3-AL-AGENDA е в процес на изпълнение съгласно споразумение за отпускане на безвъзмездни средства № 2015 - 2761 / 001 – 001 с между Изпълнителната агенция по образование, аудиовизия и култура и МОН.	Провеждане на 6 обучителни семинара за областните координационни групи за УЦЖ (2017). Разработване на пакет от универсални логически матрици за разработване на анализи и програми за развитие на сектора за учене на възрастни на областно ниво (2017). Разработе-			900 участници в Дните за УЦЖ през 2017 г.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		Изпълнение на ЕПУВ – III етап. Изпълнение на Работната програма на Националното звено за подкрепа на Електронната платформа за учене на възрастни в Европа (EPALE).			ни 6 бр. анализи на състоянието на сектора за учене на възрастни в 6 пилотни области. Допълнена база данни по основни показатели през, вкл. и на областно ниво.			
Политика за УЦЖ	Подобряване на политиките на пазара на труда	1. Операция „Повишаване ефективността на провежданата политика по заетостта“. 2. Операция „Постигане на устойчива и качествена заетост посредством подобряване привлекателността на професии със слабо предлагане на пазара на труда в ключови за развитието на българската икономика сектори“. 3. Операция „Развитие на националната система за оценка на компетенциите – MyCompetence”. 4. Операция „Обучения за заети лица”. В рамките на операцията ще се предоставят обучения за заетите лица, работещи в микро, малки, средни и големи предприятия. 5. Операция „Ваучери за заети лица”. Схемата ще предостави възможност на заети лица със средна или по-ниска степен на образование да придобият нови или да разширят знанията и уменията си чрез придобиване на квалификация и ключови компетенции. 6. „Гъвкави възможности за заетост и обучения в предприятия с променлив интензитет на дейността“.	август 2015 г. юли 2016 г. 2016 г. 2017 г. 2016 г. 2016 г.	По операцията има сключен договор с МТСП. По операцията има сключен договор. По операцията има сключен договор. Процедурата е обявена на 12.04.2017 г. и е отворена за кандидатстване до 17:30 ч. на 30.06.2017 г. По операцията има сключен договор. Операцията е в процес на изпълнение. Обявена процедура. Приключил процес по набиране на проектни предложения.	Операцията е в процес на изпълнение. В процес на изпълнение на проектните дейности. В процес на изпълнение на проектните дейности. Набиране на проектни предложения. В процес на изпълнение на проектните дейности. Предстои оценка на подадените проектни предложения. В процес на оценка на подадените проектни предложения.	2019 г. 2018 г. 2018 г. 2019 г. 2019 г. 2018 г.	ОП РЧР – 135.85 млн.лв.	1/ Заети лица в институциите на пазара на труда, обхванати в мерки по програмата – най – малко 40 лица; 2/ Брой предприятия получили подкрепа - 50; 3/ Брой проекти, насочени към публични администрации и публични услуги в сферата на пазара на труда – 1; 4/ Заети лица – 25 000 лица; 5/ Заети участници, вкл. самостоятелно заети, със средно и по-ниско образование (под ISCED 4) – 54 000; 6/ Безработни и неактивни участници – най-малко 5 000; 7/ Заети лица - най-малко 2 100.

3.2 Национална цел за НИРД

⊙ Мерки на политиката

Продължава изпълнението на мерките, залегнали в Плана за действие по ИСИС. Реализирането на дейности в процеса на предприемаческо откритие цели създаване на условия за засилване на иновационната активност на предприятията и нарастване броя на МСП, въвели нов продукт, услуга, технология и маркетингова или организационна иновация.

Изпълняват се проекти и процедури финансирани от НИФ, които са насочени към насърчаване на иновациите и технологичното развитие. Предоставяната подкрепа е насочена основно към МСП, които си сътрудничат с научно-изследователски организации.

Изпълнението на програмите „Евростарс“ и „Евростарс 2“ цели повишаване на конкурентоспособността, растежа и създаването на работни места. Програмите допринасят и за изпълнение на целите на „Хоризонт 2020“.

Продължава изпълнението на мерките за подобряване на проиновативната инфраструктура и насърчаване на иновациите в предприятията със средства от ОПИК. През 2017 г. предстои обявяването на процедури за предоставяне на безвъзмездна помощ на стойност 64.8 млн. евро.

Предстои нова актуализация на Стратегията за развитие на научните изследвания 2030 г. съпроводена от Оперативен план за действие и индикативен бюджет за периода 2017-2022 г.

Стартира дейността на сформираните комисии за оценка на научноизследователската дейност, съгласно Правилника за наблюдение и оценка на научната дейност на висшите училища и научните организации и на дейността на ФНИ. Извършена е бизнес оценка на обектите, включени в Националната пътна карта за научна инфраструктура. Изготвена е Карта на наличната научноизследователска инфраструктура, апаратура и оборудване по райони на планиране в България. В процес на подготовка е актуализацията на Националната пътна карта за научна инфраструктура.

Осигурен е абонаментът за достъп до паневропейската научна и образователна мрежа (GEANT) и за достъп до бази данни с научна информация.

Разработена е концепция за Национална политика за отворен достъп до научна информация и научни данни. В процес на разработване е регламентирането в нормативен акт на задължителен характер на прилагането на политиката на отворен достъп от научните организации, висшите училища и финансиращите научни изследвания организации.

Табл. 9: Мерки, адресиращи НЦ за НИРД, част от Приложение 1

Област на политика	Наименование на мярката	Информация относно предприети и планирани мерки					Очакван ефект, в т.ч. бюджетен	Показатели за ефект с текуща и целева стойност
		Кратко описание на мярката	Начална дата	Актуално състояние (към 30 април 2017 г.)	Предстоящи етапи в изпълнението на мярката до крайния срок на изпълнението ѝ (след 1 май 2017 г.)	Крайна дата		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Подкрепа за иновационно-внедрителска дейност	ИСИС	Изпълнение на мерките, залегнали в Плана за действие по ИСИС – реализиране на дейности в процеса на предприемаческо откритие.	2014 г.	Проведени регионални работни срещи в Районите за планиране за представяне на резултатите от изпълнението на ИСИС и идентифициране на регионалния иновационен капацитет. Разработена система за мониторинг и оценка изпълнението на ИСИС. Разработени Технологични пътни карти, свързани с идентифицираните тематични области в ИСИС. Изготвяне на годишен доклад за напредъка по изпълнение целите на ИСИС.	Изпълнение на мерките, залегнали в Плана за действие по ИСИС за 2017 г.	2020 г.	Съгласно финансовия план, заложен в ИСИС.	Брой подкрепени иновативни фирми.
	Финансиране на научно-приложни изследвания	Финансиране от НИФ на индустриални научни изследвания и предпазарно проучване на предприятията.	2015 г.	Извършен технически и финансов мониторинг по 46 сключени договори за изпълнение на НИРД проекти и проекти за ТО от 6-та и 7-ма конкурсни сесии на НИФ. Оценка на проектните предложения от обявената 8-ма конкурсна сесия по НИФ.	Информационно осигуряване и популяризиране на дейностите на НИФ.	2017 г.	За 2017 г. – 5 млн. лв.	Инвестиции в НИРД, като % от БВП (промяна) увеличение с 0,01% годишно на публичните разходи за НИРД.
Подкрепа за МСП	Европейска инициатива „Еврика“, Програми „Евростарс“ и „Евростарс 2“	Изпълнение на програмите.	2009 г.	Подписано споразумение във връзка с реализирането на програма Евростарс 2. В рамките на тринадесета конкурсна сесия по Евростарс (трета по Евростарс 2) са одобрени 2 проекта.	Предстоят Втора и Четвърта конкурсни сесии на програма Евростарс 2. Провеждане на информационни кампании за Еврика и Евростарс 2.	2020 г.	За 2017 г. - 1 млн. лв.	Брой одобрени проекти с българско участие.
Иновационна инфраструктура	Развитие на иновационна инфраструктура	Подкрепа за създаване/развитие на ТЦ, ОТТ, тематично фокусирани лаборатории и високотехнологични лаборатории за изпитвания и технологична проверка. Създаване и развитие на технологичен парк „София Тех Парк“.	2012 г.	По ОПРКБИ са подкрепени общо 4 ОТТ и 16 ТЦ. Изплатена е БФП в размер на 10.39 млн.лв. Стартира изграждането на София Тех Парк, като по 1-ва фаза на проекта е изплатена БФП в размер на 67.4 млн. лв. Проектното предложение на София Тех Парк за фаза II на проекта е в процес на оценка.	Сключване на договор за изпълнение на фаза II на проекта за изграждане на София Тех Парк. Стартиране на процедура „Създаване и развитие на тематично фокусирани лаборатории” по ОПИК.	2023 г.	За периода 2014-2020 г. по ОПИК ще бъдат предоставени 61.90 млн. лв. БФП.	
	Насърчаване на иновациите в предприятията	Подкрепа за разработване и внедряване на иновации в предприятията; Развитие на сътрудничеството между предприятията и научните среди; Финансиране на проекти за обновление и усъвършенстване на технологиите в предприятията; Въвеждане на нови ИКТ-базирани	2012 г.	По процедура „Подобряване на производствения капацитет в МСП“ по ОПИК, в процес на изпълнение са 594 договора. По процедура „Подкрепа за внедряване на иновации в предприятията“ са сключени 113 договора с обща стойност на БФП 90,2 млн. лв. Процедура „Развитие на управленския капацитет и растеж на МСП“ са подпи-	Приключване на договарянето по процедура „Подкрепа за внедряване на иновации в предприятията“ и „Развитие на управленския капацитет и растеж на МСП“. Приключване на оценката и сключване на договори по процедури „Подкрепа за разработване на иновации от стартиращи предприятия“. Оценка и сключване на договори по	2023 г.	За периода 2014-2020 г. по ОПИК ще бъдат предоставени 1.066 млрд. лв. БФП	1/ Дял на иновативните предприятия (% от общия брой предприятия) - базова стойност (2012 г.) – 27.4, целева стойност (2023 г) – 30.4.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		услуги; Подкрепа за съществуващи клъстери и новосъздадени такива.		сани 220 договора с обща стойност на БФП 54,3 млн. лв. Отворена за кандидатстване е процедура „Развитие на клъстери в България“.	процедура „Развитие на клъстери в България“. Планирана процедура „Разработване на продуктови и производствени иновации“.			2/ Разходи за иновации, които не са резултат от НИРД (% от оборота) - базова стойност (2012 г.) – 0.49, целева стойност (2023 г.) – 0.63.
Подобряване на научноизследователската инфраструктура	НЦ за НИРД	Актуализиране на Националната пътна карта за научна инфраструктура чрез допълване на нови научни комплекси с регионално и европейско значение.		Предстои актуализация през май 2017 г. на Стратегията за развитие на научните изследвания 2030 г. Изработен е Оперативен план и план на индикативните инвестиции за периода 2017-2022 г към Стратегията. През 2016 г. ФНИ успешно проведе конкурсни сесии за фундаментални научни изследвания, за подкрепа на млади учени и за научна периодика. Бяха организирани и проведени съвместни конкурси с Китай, Франция и Русия. Приета е годишна оперативна програма на ФНИ за 2017 г. Стартира дейността на сформираните комисии за оценка на научноизследователската дейност. В процес на подготовка е актуализацията на Националната пътна карта за научна инфраструктура. Изготвена е Карта на наличната научноизследователска инфраструктура, апаратура и оборудване по райони на планиране. Одобрена е Национална програма за полярни изследвания 2017-2021 г. Обявени са 7 конкурсни процедури по новите правила на ФНИ. Осигурен е абонамент за достъп до паневропейската научна и образователна мрежа (GEANT) и за достъп до бази данни с научна информация. Разработена е концепция за Национална политика за отворен достъп до научна информация и научни данни, която е публично достъпна. В края на февруари 2017 г. е прекратена обществена поръчка за избор на фирми с оценители по две процедури за подбор на проекти - „Изграждане и развитие на Центрове за върхови постижения“ и „Изграждане и развитие на Цент-	В процес на разработване е регламентирането в нормативен акт на задължителен характер на прилагането на политиката на отворен достъп от научните организации, висшите училища и финансиращите научни изследвания организации. Изпълнение на Оперативен план за реализиране целите на Стратегията за развитие на научните изследвания и план на индикативните инвестиции за периода 2017-2022 г. Оценката на научната стойност на подадените проекти ще се извършва от международни оценители и ще започне в началото на юни 2017 г. Всички етапи от оценката на подадените проектни предложения и сключването на догово-	Юни 2017 г. 2023	Засилване на научноизследователската дейност, технологичното развитие и иновациите. По двете процедури ще бъдат предоставени 350 млн.лв.	1/ Брой международни проекти, в които участват български изследователи; 2/ % на нарастване на годишна база в броя на научни публикации на български изследователи/научни звена в международни издания; 3/ % нарастване на броя на патентите на 100 хил. жители; 4/ Брой научни организации, които извършват научни изследвания чрез научна инфраструктура, модернизирана в рамките на ОПНОИР. Индикатори за ЦВП и ЦК: -250 нови изследователи в подпомогна-

1	2	3	4	5	6	7	8	9
				рове за компетентност“ към Приоритетна ос 1 „Научни изследвания и технологично развитие“ на ОП НОИР. Причината е, че офертите не отговарят на посочените изисквания. Централното координационно звено към МС обяви централизиран конкурс за набиране на международни експерти – физически лица, с високи научни изисквания към тях. Паралелно с процедурата за избор на оценители чрез централизиран конкурс Управляващият орган на ОП НОИР организира и започна първия етап на оценка на подадените 44 проекта – за административно съответствие и допустимост.	рите със спечелилите кандидати трябва да приключат през септември 2017 г.			тите субекти; -350 изследователи, работещи в подобрени инфраструктурни обекти за научни изследвания; -4 новопостроени инфраструктурни комплекси в ЦВП и 8 в ЦК; -40 съвместни научноизследователски проекти, разработени между ЦВП и бизнеса и 110 с ЦК. Дял на научните публикации сред първите 10 % от най-цитирани по приоритетните области на ИСИС – 4 %; Публични разходи в размер на 0.03 % от БВП за научноизследователска и развойна дейност (GOVERD плюс HERD), финансирани от предприятията. предприятията.

3.3 Национални цели по пакет „Климат-енергетика“

3.3.1 Национална цел: 16% дял на енергията от ВИ в брутното крайно енергийно потребление до 2020 г.

⊙ Мерки на политиката

С Втория национален доклад за напредъка на България в насърчаването и използването на енергията от ВИ за периода 2011-2012 г. България отчете постигане на задължителната национална цел за 16 % дял на енергията от ВИ в брутното крайно потребление на енергия до 2020 г. През 2015 г. е отчетен продължаващ ръст на използваната енергия от ВИ, съответно 19 % през 2013 г. и 18 % през 2014 г. По тази причина се представят мерки за насърчаване развитието на енергията от ВИ в съответствие с актуалните условия, развитието на сектора и насоките в енергийната политика на ЕС.

В изпълнение на изискванията на Директива 2015/1513/ЕО за изменение на Директива 98/70/ЕО относно качествата на бензиновите и дизеловите горива и за изменение на Директива 2009/28/ЕО за насърчаване използването на енергия от ВИ ще бъдат извършени промени в националното законодателство за определяне на национална подцел за дял на биогоривата от ново поколение в сектор „Транспорт“ за 2020 г.

3.3.2 Национална цел: Повишаване на енергийната ефективност с 25% до 2020 г.

⊙ Мерки на политиката

Енергийната ефективност е с висок приоритет в националната политика. Основните насоки, в които се търси потенциал за спестяване са свързани с крайното енергийно потребление – домакинства, транспорт, индустрия, услуги, а също така и в процесите на производство и преобразуване на енергия, включващи развитие на газоразпределителната мрежа, намаляване на загубите при пренос и разпределение на енергия, повишаване на ефективността на термичните централи, повишаване дела на енергията, произведена по високоефективен комбиниран начин.

За подпомагане изпълнението на националната цел за енергийни спестявания до 2020 г. със ЗЕЕ се въвежда и цел за повишаване на енергийната ефективност при крайното потребление на енергия, която ще се разпредели като индивидуални цели между задължените лица. Задължени лица са всички доставчици на горива и енергия на дребно, с изключение на доставчиците на горива за транспорта.

Предвидена е възможност при изпълнение на индивидуалните цели за енергийни спестявания, задължените лица да предлагат енергийноефективни услуги на конкурентни цени чрез дружества за предоставяне на енергийноефективни услуги и/или чрез вноски във Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници" или в други финансови посредници. Също така, могат да се сключват споразумения с доставчици на енергийноефективни услуги или други незадължени страни за прехвърляне на енергийни спестявания, чрез прехвърляне на удостоверения за енергийни спестявания.

Подкрепа за повишаване на енергийната ефективност в предприятията се предоставя и по ОПИК. През 2016 г. и началото на 2017 г. бяха обявени процедури за МСП и големи предприятия на обща стойност 140 млн. евро.

3.3.3 Национална цел: Недопускане увеличаване нивата на парникови газове (GHG) извън обхвата на ЕСТЕ с повече от 20% до 2020 г. спрямо 2005 г.

⊙ Мерки на политиката

За намаляване на емисиите на парникови газове извън ЕСТЕ, политиките са насочени към ефективно управление на отпадъците, подобряване на ЕЕ в промишлеността, внедряване на нови технологии, подобряване на енергийните характеристики на сградите, подобряване на транспортната

инфраструктура и насърчаване на устойчивата градска мобилност, намаляване на емисиите върху терени за земеделско ползване и биологичната ферментация в животновъдството, залесяване.

От съществено значение ще бъде предвидената финансова подкрепа от ОПОС 2014-2020 г. по вече обявената и планираните процедури за осигуряване на съоръжения, техника и оборудване за третиране на биоразградими и зелени отпадъци и утайки от пречиствателни станции за отпадъчни води.

Продължава по-нататъшната реализация на Инвестиционна програма за климата, в рамките на която се финансират проекти за подобряване на ЕЕ на публични обекти, както и за насърчаване използването на електромобили и хибридни автомобили от публичните институции.

Табл. 10: Мерки, адресиращи НЦ по пакет „Климат-енергетика“, част от Приложение 1

Област на политика	Наименование на мярката	Информация относно предприети и планирани мерки					Очакван ефект, в т.ч. бюджетен	Показатели за ефект с текуща и целева стойност
		Кратко описание на мярката	Начална дата	Актуално състояние (към 30 април 2017 г.)	Предстоящи етапи в изпълнението на мярката до крайния срок на изпълнението ѝ (след 1 май 2017 г.)	Крайна дата		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Подобряване на ЕЕ и оползотворяване на енергията от ВИ	Програма BG04 „Енергийна ефективност и възобновяема енергия”	Подобряване на ЕЕ и оползотворяване на енергията от ВИ.	2014 г.	Изпълнение на 52 сключени договора по одобрени проекти за повишаване на ЕЕ и ВИ, обучение на представители на държавните институции и общините по отношение разработване, планиране и изпълнение на мерки за ЕЕ и ВИ, обмяна и трансфер на знания, опит и най-добри практики в областта на ЕЕ и ВИ.	Изпълнени договори от бенефициентите - държавни институции, общини, МСП, университети, обучителни и образователни организации, компании за енергийни услуги и др.	2018 г.	1/ Повишаване на ЕЕ и увеличаване на дела на енергията от ВИ за отопление и/или охлаждане в общински и държавни сгради и локални отоплителни системи. 2/ Повишен административен капацитет по отношение на ЕЕ и ВИ.	Подобряване на ЕЕ и оползотворяване на енергията от ВИ.
Подобряване на ЕЕ	Обследване и сертифициране на сгради за обществено обслужване с РЗП над 250 м2	Извършване на обследване за ЕЕ и сертифициране на всички сгради за обществено обслужване в експлоатация с РЗП над 250 кв. м.	2013 г.	Спестявания на енергия - 142 ktoe/годишно.	Обследване за ЕЕ и сертифициране на всички сгради за обществено обслужване в експлоатация с РЗП над 250 кв. м.	2020 г.	Необходими инвестиции - 1 746 млн. лв.	Спестявания на енергия - 214 ktoe/г.
	Изпълнение на индивидуални цели за енергийни спестявания от търговците с енергия	За подпомагане изпълнението на националната цел със ЗЕЕ се въвежда и цел за повишаване на ЕЕ при крайното потребление на енергия, която ще се разпредели като индивидуални цели между задължените лица.	2014 г.	Спестявания на енергия - 173 ktoe/г.	Изпълнение на индивидуални цели за енергийни спестявания от търговците с енергия.	2020 г.	Необходими инвестиции - 3 450 млн. лв.	Спестявания на енергия - 486 ktoe/г.
Подобряване на ЕЕ и оползотворяване на енергията от ВИ	ЗИД на ЗЕВИ	Транспониране на изисквания на Директива 2015/1513/ЕО.	март 2016 г.	Изготвен анализ на възможностите за производство на биогорива от ново поколение и на други ВИ в транспорта и определяне на индикативна подцел за потребление на биогорива от ново поколение в сектор „Транспорт“.	Определяне на национална подцел за дял на биогоривата от ново поколение в транспорта през 2020 г. и представянето ѝ в ЕК. Изготвяне на проект на ЗИД на ЗЕВИ.	септември 2017 г.	15 000 лв.	Определена подцел; Приет от НС ЗИД на ЗЕВИ.
	ЗИД на ЗЕ	Проектът на ЗИД на ЗЕ е свързан с разработването и одобрението на модел за пълна либерализация на електроенергийния пазар и изпълнение на условия по Решение № С (2016) 5205 от 04.08.2016 г. на ЕК,	2017 г.	Със съдействието на СБ се извършва анализ на нормативната уредба в енергийния сектор и избора на модел за пълна либерализация на електроенергийния пазар. Проведена процедура по нотификация	Изготвен ЗИД на ЗЕ .	2017 г.	Не е необходимо финансиране.	Приет ЗИД на ЗЕ.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		относно подпомагане на производството на енергия от ВИ в България – SA 44840 (2016/NN).		пред ЕК на идентифицирана държавна помощ.				
	Четвърти национален доклад за напредъка в насърчаването и използването на енергията от ВИ	Изпълнение на изискванията на Директива 2009/28/ЕО.	2017 г.	През 2014 г. е отчетен 18 % дял на енергията от ВИ, с което е преизпълнена задължителната национална цел за 2020 г.	Набиране на данни, изготвяне и представяне в ЕК на Четвъртия национален доклад.	декември 2017 г.	Не е необходимо финансиране.	Представен в ЕК четвърти национален доклад.
Подобряване на ЕЕ	Повишаване на енергийната ефективност в предприятията чрез ЕСИФ	Предоставяне на подкрепа за инвестиции в енергоспестяващи технологии и производството на енергия от ВИ и СМР на производствените сгради.	2012 г.	По ОПРКБИ са изпълнени 437 договора. По процедура „Енергийна ефективност за МСП“ проектните предложения са в процес на оценка. Получени са 941 проектни предложения. Обявена за кандидатстване е процедура „Повишаване на енергийната ефективност в големи предприятия“.	Сключване и изпълнение на договорите по процедури „Енергийна ефективност за МСП“ и „Повишаване на енергийната ефективност в големи предприятия“.	2023 г.	За периода 2014-2020 г. по ОПИК ще бъдат предоставени 466 млн. лв. БФП.	Енергийна интензивност на икономиката (промяна) - базова стойност - 0.644 (2012 г) т.н.е. на 1000 евро БВП (2005=100) и 0,608 (2014 г.), целева стойност (2023 г) – 0.604.
	Ефективно прилагане на европейската политика по изменение на климата и участие на България в международните преговори по изменение на климата	Участие в преговорите на европейско ниво във връзка с промени във функционирането на ЕСТЕ, както и на международно равнище по отношение на прилагането на Парижкото споразумение за климата и регламентиране на неуредените със Споразумението въпроси. Осигуряване въвеждането и прилагането на изискванията на новоприето европейско законодателство в областта на биогоривата (Директива 2015/652 и Директива 2015/1513). Инвестиции в дейности за намаляване на емисиите на парникови газове извън ЕСТЕ.	2013 г.	Взето участие в преговорния процес по законодателните предложения на ЕК: Директива изменяща Директива 2003/87/ЕС с цел подобряването на ценовата ефективност в процеса по намаляване емисиите и инвестициите в нисковъглеродни технологии; Регламент за споделяне на усилията за секторите извън обхвата на ЕСТЕ в периода 2021 - 2030 г.; Регламент за включването на емисиите и поглъщанията на парникови газове от земеползването, промените в земеползването и горското стопанство в рамката в областта на климата и енергетиката до 2030 г. Споразумението от Париж към РКООНИК е ратифицирано със закон от 21.10.2016 г. (обн. ДВ 86/2016 г.) и влезе в сила за България на 29.12.2016 г. Депозиран е ратификационния инструмент. Взето е участие в преговори за разработването на правила и насоки за привеждане в действие и операционализиране на основните аспекти на Споразумението от Париж. Изпълнение на ИПК, с финансиране от НДЕФ - реализирани проекти за намаляване на енергопотреблението в 66 публични обекта чрез ЕЕ на обща стойност 25,1 млн. лв. със спестени въглеродни емисии, в размер на 454 100 т	Участие в преговорния процес на европейско ниво по приемането на законодателните предложения на ЕК и в международните преговори по оставащите нерегламентирани въпроси в Парижкото споразумение. Предоставяне на 15,3 млн. лв. на НДЕФ за финансиране в рамките на ИПК на проекти за подобряване на ЕЕ на обекти и инсталации – публична държавна и/или общинска собственост, и за доставка на електромобили и хибридни автомобили. Осигуряване въвеждането и прилагането на изискванията на новоприето европейско законодателство в областта на биогоривата (Директива 2015/652 и Директива 2015/1513) - изготвяне и приемане на: Наредба за устойчивост на биогоривата с отчитане на непреки промени в земеползването; Наредба за условията, реда и начина за изготвяне и верификация на докладите на доставчиците на течни горива и енергия за транспорта; Методика за определяне на емисиите на парникови газове от целия жизнен цикъл на биогоривата с отчитане на непреките промени в земеползването; Методика за определяне интензитета на емисиите на парникови газове от целия жизнен цикъл на течните горива,	2020 г.	1/ Спестени емисии на парникови газове в резултат на проектите по ИПК. 2/ Усъвършенствана нормативна уредба в областта на биогоривата с цел насърчаване тяхното използване.	1/ Изпълнени проекти по ИПК. 2/ Приети нормативни актове и методически документи в областта на биогоривата с цел тяхното насърчаване.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
				(tCO2eq); доставени 44 превозни средства, от които 34 електромобила и 10 електрически (plug in) хибриди, които в рамките на целия им жизнен цикъл (10 г.) ще спестят въглеродни емисии в размер на 1 387 т (tCO2eq).	различни от биогоривата и енергията за транспорт.			
Подобряване на ЕЕ	Мерки за повишаване на енергийната ефективност и намаляване на вредните емисии в атмосферата	По ОПРР 2014-2020: Интегриран градски транспорт: Изграждане на транспортна инфраструктура. Доставка на превозни средства. Развитие на нови маршрутни линии. Насърчаване на алтернативни форми на транспорт. Внедряване на мерки за ЕЕ в сграден фонд - жилищни сгради, административни сгради на държавната и общинската администрация и на студентски общежития.	2015 г.	Отворени процедури за предоставяне на БФП по ПО 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“ - за проекти за интегриран градски транспорт и внедряване на мерки за ЕЕ в жилищни и административни сгради и в студентски общежития. По ПО 1 са сключени 3 бр. ДБФП за подобряване на системите на градския транспорт на обща стойност 37.8 млн. лв. По ПО 1 е сключен 1 бр. ДБФП за ЕЕ в жилищни сгради на стойност 3 млн. лв. и 5 бр. ДБФП за ЕЕ в административни сгради на обща стойност 6.7 млн. лв. По ПО 2 „Подкрепа за енергийна ефективност в опорни центрове в периферните райони“ са сключени 63 бр. ДБФП за ЕЕ в жилищни сгради на обща стойност 93.7 млн. лв. и 107 бр. ДБФП за ЕЕ в публични сгради на обща стойност 78.3 млн. лв.	Изпълнение на проекти по ОПРР 2014-2020 в рамките на ПО 1. Изпълнение на проекти по ОПРР 2014-2020 в рамките на ПО 2 .	2023 г.	1/ ОПРР 2014-2020 – 279.8 млн. лв. за градски транспорт. 2/ ОПРР 2014-2020 - 661 млн. лв. за ЕЕ в сграден фонд.	1/ Намаляване на количеството фини прахови частици в градовете (базова стойност 1,79 µg/m3, целева стойност 1,57 µg/m3. 2/ За градски транспорт: очаквано годишно намаляване на емисиите на парникови газове – целева стойност 13 927.73 тона CO2 екв. 3/ Брой домакинства, преминали в по-горен клас на енергопотребление - 12 901. 4/ Понижаване на годишното потребление на първична енергия от обществените сгради – 140 645 420 kWh/година.

3.4 Национална цел за образование

3.4.1 Национална цел: Дял на преждевременно напусналите образователната система от 11% до 2020 г.

⊙ Мерки на политиката

Делът на преждевременно напусналите образователната система в България за 2016 г. е 13.4%, съгласно данни на Евростат[9]. Предвид стойностите за този дял от предходните години (за 2015 г. - 13.4%, за 2014 г. – 12.9%, за 2012 и 2013 г. – 12.5%) негативната тенденция е стопирана.

Разработен е модел на Система за ранно предупреждение в детски градини и училища и е осъществен подбор на 50 образователни институции от 19 общини от Северозападния и Югоизточния район от ниво 2, в които се апробира от учебната 2016/2017 година. Процесът на апробиране ще продължи през две последователни учебни години – 2016/2017 г. и 2017/2018 г. Регистрирани са първите индивидуални картони на деца и ученици. С тях ще се идентифицират конкретните случаи на деца и ученици в риск от отпадане от образование, мерките за преодоляването на риска и ще се проследяват резултатите от работата на екипите по места. Системата за ранно предупреждение ще позволи наличието на информация за всеки ученик в риск от отпадане, за това как се работи за задържането му в училище, до кой клас или до каква степен на професионална квалификация е достигнал, за да му се осигури участие в пазара на труда, какви мерки за реинтеграция се прилагат за отпадналите и др. Продължава изпълнението на проект „Нов шанс за успех“, чиято цел е да даде възможност на лица над 16 г. с незавършено начално или основно образование да преминат курсове по огрaмотяване и курсове за усвояване на учебно съдържание от прогимназиалния етап, което впоследствие да им даде по-добри възможности за реализация на пазара на труда. В рамките на проекта се предвижда да бъдат подпомогнати 10 000 неграмотни или слабограмотни лица.

В областта на професионалното образование се изпълнява проект „Ученически практики“, в рамките на който 8 000 ученици ще имат възможност за практическо обучение в реална работна среда. Подкрепя се и въвеждането на дуалната системата на обучение, като ще се определят 15 нови професии, по които да се осъществява дуално обучение в най-малко 40 професионални гимназии.

3.4.2 Национална цел: Дял на 30-34 годишните със завършено висше образование – 36% до 2020 г.

⊙ Мерки на политиката

Реализирани са редица мерки в изпълнение на Стратегията за развитие на висшето образование в Република България 2014-2020 г. Регламентирани са промени в условията и реда за предоставяне на стипендии на студентите, докторантите и специализантите от ДВУ и научните организации.

С ПМС № 64 от 25.03.2016 г. са регламентирани промени в условията и реда за утвърждаване на броя на приеманите за обучение студенти и докторанти в ДВУ и за приемане на Списък на приоритетните професионални направления и Списък на защитените специалности. Ограничава се финансирането на определени професионални направления, в които дадено висше училище не успява да се конкурира успешно с останалите. Така се създават условия за засилване на конкуренцията между висшите училища, за повишаване качеството на обучението и на научните изследвания, в т.ч. и за утвърждаване на институциите за висше образование като научни центрове.

Друга новост е въвеждането на стипендии, определени само според средния успех на студентите. Висшите училища задължително ще определят част от средствата за стипендии да се предоставят само по този показател.

Увеличен е месечният размер на държавните стипендии между 70 и 150 лв., както и размерът на наградите и помощите, които ректорът може да отпуска, от 200 на 300 лв. Продължава и осигуряването на стипендии, финансирани по Европейските структурни и инвестиционни фондове. Нов момент

[9] Данните са достъпни на сайта на Евростат: http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do

е, че тези стипендии се отпускат целенасочено за насърчаване на обучението в приоритетни за държавата професионални направления.

През 2017 г. предстои извършването на оценка на напредъка по изпълнение на Стратегията с цел актуализация на Плана за действие и заложените индикатори, както и публикуване на новото издание на Рейтинговата система на висшите училища в РБ.

Очаква се над 40 000 студенти да преминат успешно практическо обучение в реална работна среда, което да подпомогне тяхната бъдеща заетост. Предвидените средства са в размер на 37 млн. лв.

Табл. 11: Мерки, адресиращи НЦ за образование, част от Приложение 1

Област на политика	Наименование на мярката	Информация относно предприети и планирани мерки					Очакван ефект, в т.ч. бюджетен	Показатели за ефект с текуща и целева стойност
		Кратко описание на мярката	Начална дата	Актуално състояние (към 30 април 2017 г.)	Предстоящи етапи в изпълнението на мярката до крайния срок на изпълнението ѝ (след 1 май 2017 г.)	Крайна дата		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Дял на преждевременно напусналите образователната система от 11% до 2020 г.	Изпълнение на Плана за 2016-2017 г. към Стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система (2013-2020)	Планът за изпълнение се базира на подход, който изисква обединяването на всички членове на училищната общност и сътрудничество с широк кръг заинтересовани страни за преодоляване на отпадането от училище и преждевременното напускане на образователната система.	2017 г.	Приет План за 2016-2017 г. за изпълнение на Стратегията.	Изпълнение на дейности по политиките, заложени в Плана.	2017 г.	Понижаване на дела на преждевременно напусналите образователната система.	Дял на преждевременно напусналите образователната система.
Повишаване дела на 30-34 годишните със завършено висше образование	Оценка на напредъка по изпълнение на Стратегията за развитие на висшето образование в РБ за периода 2014-2020 година с цел актуализация на Плана за действие и заложените индикатори	Аналитичен преглед на изпълнението на Стратегията за развитие на висшето образование в РБ за периода 2014-2020 година и Плана за действие към нея.	януари 2017 г.	Извършване на аналитичния преглед.	Извършване на оценка на напредъка по изпълнение на Стратегията за развитие на висшето образование в РБ за периода 2014-2020 година и актуализиран План за действие.	декември 2017 г.	Създадена дългосрочна рамка за адекватно развитие на системата на висшето образование.	Извършена оценка на напредъка по изпълнение на Стратегията и актуализиран План за действие.
Повишаване дела на 30-34 годишните със завършено висше образование	Проект по ОП НОИР „Поддържане и усъвършенстване на разработената Рейтингова система на висшите училища – фаза 1”	Ежегодна актуализация на системата	Юни 2016 г.	Изпълнение на проектното предложение	Изпълнение на проектното предложение	2019 г.	3 млн. лв.	Брой актуализации на Рейтинговата система
Повишаване дела на 30-34 - годишните със завършено висше образование	Проект по ОП НОИР „Студентски стипендии – фаза 1”	Изплащане на студентски стипендии с цел подобряване на достъпа до качествено висше образование.	януари 2016 г.	Изпълнение на проектното предложение. Раздадени стипендии за успех и стипендии за специални постижения на над 10 000 студенти в български висши училища в размер на 7 млн. лв.	Изпълнение на проектното предложение.	2017 г.	26 млн. лв., в т.ч. средства от ЕСФ (85 %) 22.1 млн. лв., национално съфинансиране (15 %) – 3.9 млн. лв.	Дял на студенти получаващи стипендии за успех като % от всички студенти (по специалности).
Повишаване дела на 30-34 - годишните	Проект по ОП НОИР „Студентски практики – фаза 1”	Подобряване на адекватността на системите за образование и обучение спрямо пазара на труда, улесняване на прехода от образование към	януари 2016 г.	Изпълнение на проектното предложение.	Изпълнение на проектното предложение.	2017 г.	Брой студенти, включени в студентски практики – 46	Дял на студентите, преминали успешно практическо

1	2	3	4	5	6	7	8	9
със завършено висше образование		работа.					000; БФП - 37 млн. лв.	обучение в реална работна среда, от включените в практическо обучение по ОП; целева стойност - 87%.
Подобряване на материалната база на висши училища	Строителство, реконструкция, ремонт, оборудване и обзавеждане на висши училища	По ОПРР 2014-2020: Строителство, реконструкция, ремонт, оборудване и обзавеждане на висши училища.	2015 г.	По ПО 3 „Регионална образователна инфраструктура“, процедура „Подкрепа за висшите училища в Република България“ – сключени 12 бр. ДБФП на обща стойност 40 млн. лв.	Изпълнение на проекти по ПО 3 „Регионална образователна инфраструктура“ по ОПРР 2014-2020, с бенефициенти - висши училища.	2023 г.	43 млн. лв. по ОПРР 2014-2020.	1/ Капацитет на подпомогнатата инфраструктура, предназначена за грижи за децата или образование – брой студенти; 2/ Брой модернизирани образователни институции.

3.5 Национална цел за намаляване на броя на живеещите в бедност с 260 000 души до 2020 г.

⊙ Мерки на политиката

Изпълнението на целите в областта на социалното включване е тясно свързано с изпълнението на политиките по осигуряване на заетост и достъп до образование, които адресират СП 3. Сред ключовите акценти на политиката в областта на социалното включване са: продължаване и финализиране на процеса на деинституционализация на грижата за деца; разширяване на достъпа до услуги чрез изграждане на адекватна мрежа от достъпни и качествени социални и здравни услуги предлагани в общността и в домашна среда за възрастни хора и хора с увреждания; подобряване на нормативната уредба в областта на социалните услуги и развитие на интегрирани междусекторни услуги; подпомагане на семействата с деца и др.

Предприемат се конкретни стъпки в посока подобряване на нормативната уредба в областта на социалните услуги. В тази връзка са приети нормативни промени за изменение и допълнение на ППЗСП, които целят да осигурят достатъчно време за подготовка на системата за социални услуги, и най-вече на доставчиците на социални услуги, за провеждане на качествена оценка на потребностите от подкрепа.

С оглед продължаване и финализиране на реформата за деинституционализация на грижата за деца, през октомври 2016 г. МС прие Актуализиран план за действие за изпълнение на Националната стратегия „Визия за деинституционализация на децата в Република България“. Актуализираният план съдържа мерки, групирани в няколко основни направления: осигуряване на социални и интегрирани услуги за ранна интервенция и превенция в семейна среда; осигуряване на грижа в семейна среда за деца в риск, които не се отглеждат от биологичните си родители и поетапно закриване на домовете за медико-социални грижи за деца; осигуряване на социални услуги и подкрепа в общността за децата, настанени в домовете за деца, лишени от родителска грижа, и децата от тези домове, напускащи системата за грижа; осигуряване на социални, здравни и интегрирани здравно-социални услуги за децата с увреждания; повишаване на ефективността на системата за гарантиране на правата на децата; осигуряване на необходимата инфраструктура.

Реформата на грижата за възрастните хора и хората с увреждания и развитието на достъпни и качествени услуги в домашна среда е също сред приоритетните направления на политиката в областта на социалното включване. В тази връзка, в изпълнение на приетата през 2014 г. Национална стратегия за дългосрочна грижа е разработен проект на План за действие за периода 2017-2020 г., като предстои да се вземе решение относно стъпките за неговото финализиране.

Съществено измерение на политиката за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване е гарантирането на ефективно подпомагане на семействата с деца. С цел постигане на по-добра целенасоченост на подкрепата за семействата, които отглеждат деца с трайни увреждания, чрез ЗДБРБ за 2017 г. са направени изменения и допълнения в ЗСПД[10]. Промените са свързани с въвеждането на нов вид месечна помощ за отглеждане на дете с трайно увреждане. В тази връзка, са предприети необходимите стъпки за привеждане на подзаконовата нормативна уредба в съответствие с въведените законодателни промени.

В изпълнение на политиката в областта на социалното включване и в частност на Националната стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2020, в процес на разработване е следващият План за действие за периода 2017-2018 г. Срокът за финализиране на Плана е до края на юли 2017 г.

С цел подобряване адекватността на пенсиите за трудова дейност, от 1 юли 2017 г. и от 1 октомври 2017 г. се повишава минималния размер на пенсията за осигурителен стаж и възраст. Това води до увеличаване на минималните размери и на останалите пенсии за трудова дейност, които се изчисляват от този размер – минималните размери на пенсиите за инвалидност поради общо заболяване, на

[10] в сила от 01.01.2017 г.

пенсиите за инвалидност поради трудова злополука или професионална болест и на наследствените пенсии.

За подобряване качеството на медицинската експертиза и на експертизата на работоспособността, МТСП с партньори МЗ и НОИ, разработи нов механизъм за експертиза на работоспособността, който ще спомогне за намаляване на злоупотребите и ще даде възможност на хората с увреждания да се върнат обратно на пазара на труда. Механизмът ще бъде разработен по ОПРЧР, като операцията е одобрено за финансиране. Чрез нея ще се разработят методики, които да въведат единни, стандартизирани критерии за описание на функционирането, увреждането и здравето на човека, въз основа на които да се оценяват вида и степента на увреждане от една страна, а от друга – способността на лицето с трайно намалена работоспособност да полага някакъв вид труд и възможностите му за включване в пазара на труда. Това ще спомогне за по-доброто насочване и разпределение на публичните разходи за осигуряване на подкрепа на тези лица.

Разработените в рамките на проекта методики ще се използват от заинтересованите институции, които ще извършват медицинска експертиза и експертиза на работоспособността. Методиките ще се използват от НОИ, който ще осъществява експертизата на работоспособността на лицата, подали заявление за получаване на пенсия за инвалидност.

Табл. 12: Мерки, адресиращи НЦ за бедност и социално включване, част от Приложение 1

Област на политика	Наименование на мярката	Информация относно предприети и планирани мерки					Очакван ефект, в т.ч. бюджетен	Показатели за ефект с текуща и целева стойност
		Кратко описание на мярката	Начална дата	Актуално състояние (към 30 април 2017 г.)	Предстоящи етапи в изпълнението на мярката до крайния срок на изпълнението й (след 1 май 2017 г.)	Крайна дата		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване	Интегрирани услуги за ранно детско развитие	Осигуряване на подкрепа за продължаване на финансирането на услугите за ранно детско развитие, разкрити по Проекта за социално включване в рамките на Операция „Услуги за ранно детско развитие“, ОП РЧР 2014-2020 г.	декември 2015 г.	Операцията е в процес на изпълнение. Към декември 2016 г. 65 общини от общо 66 вече са сключили договори за предоставяне на БФП	Предстои сключване на договор с още една община.	2018 г.	ОП РЧР – 30 млн. лв.	Брой доставчици на услуги за социално включване – 66.
	Осигуряване на достъп до социални услуги в общността и продължаване процеса на деинституционализация	Разкриване на нови социални услуги в общността за деца и семейства, възрастни хора и хора с увреждания и премахване на институционалния модел на грижа: 1.Операция „Приеми ме 2015“;	2015 г.	Операцията е в процес на изпълнение.	Операцията е в процес на изпълнение.	2018 г.	ОПРЧР – 51.6 млн. лв.	1/ Деца и младежи, получаващи социални и здравни услуги в общността след извеждането им от институция – 200; 2/Брой доставчици на социални услуги – 90; 3/ Брой служители, придобили квалификация при напускане на операция – 7 300; 4/ Лица с увреждания и лица над 65 г. в невъзможност за самообслужване – 16 000; Брой доставчици на услуги за социално включване – 265; 5/ Деца и младежи, настанени в институции, обхванати в интервенции за деинституционализация (вкл. деца и
		2.Операция „Повишаване на капацитета на служителите в сферата на закрилата на детето, социалните услуги и социалното подпомагане"; 3.Процедура „Независим живот“.	2016 г. 2015 г.	Операцията е стартирала. Сключените договори са 293 на обща стойност 149, 15 млн.лв.	Операцията е в процес на изпълнение. Операцията е в процес на изпълнение.	2019 г. 2018 г.	ОПРЧР – 28 млн. лв. ОПРЧР – 150 млн. лв.	
		4.Операция „Открий ме” - реализира се в подкрепа на Мярка 3: „Формиране на умения за самостоятелност, учене и работа и подкрепа на личностното развитие“ от проекта на Актуализирания план за действие към Националната стратегия „Визия за деинституционализация на децата в РБ“. Целта е да допринесе за превенция на институционализирането, за насърчаване на социалното включване на деца и младежи в	2017 г.	Операцията е одобрена от КН на ОП РЧР 2014-2020.	Предстои да бъде обявена.	2020 г.	ОПРЧР – 4 млн. лв.	

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		неравностойно положение, включително такива с увреждания и в риск, настанени в резидентни услуги, чрез реализиране на мерки в посока формиране на умения за самостоятелност, учене и работа и подкрепа на личностното развитие. По ОПРР 2014-2020: инфраструктурни проекти в подкрепа на процеса по деинституционализация на социалните грижи за деца и възрастни	2017 г. 2016 г. 2017 г.	Подготовка на Насоки за кандидатстване по Приоритетна ос 5 „Регионална социална инфраструктура“ Приет от МС актуализиран План за действие за изпълнение на Националната стратегия „Визия за деинституционализацията на децата в Република България” (с РМС № 859/13.10.2016 г.) Разработен проект на План за действие за периода 2017-2020 г. за изпълнение на Националната стратегия за дългосрочна грижа През март 2016 г. стартира изпълнението на проект „Нови стандарти за социални услуги с конкретен бенефициент МТСП. Влязло в сила ПМС № 34 от 16.02.2017 г. за изменение и допълнение на ПМС № 288 от 2016 г. за изменение и допълнение на ППЗСП, приет с ПМС № 243 на от 1998 г. (ДВ, бр. 89 от 2016 г.)	Публикуване на Насоки за кандидатстване и изпълнение на проекти. Продължаване и финализиране на процеса на деинституционализация на грижата за деца, съгласно актуализирания План за действие за изпълнение на Националната стратегия „Визия за деинституционализацията на децата в Република България”. Финализиране и приемане на План за действие за периода 2017-2020 г. за изпълнение на Националната стратегия за дългосрочна грижа. В рамките на проекта ще бъдат въведени нови и/или актуализирани процеси и модели за планиране и изпълнение на политики и услуги.	2023 г. 2025 г. 2017 г. декември 2017 г. март 2017 г.	ОПРР 2014-2020 – 99 млн. лв. ОПРЧР – 1.725 млн. лв.	младежи, настанени в резидентни услуги в общността) – 600; 6/Брой доставчици на услуги за социално включване – 25; 7/Брой подкрепени обекти на социалната инфраструктура – целева стойност - 138 обекта. Въведени нови и/или актуализирани процеси и модели за планиране и изпълнение на политики и услуги. Текуща стойност – 1 Целева стойност – 1
	Подобряване достъпа до пазара на труда за хората с увреждания	Интегриране на хората с увреждания и на уязвимите групи: Операция „Активно включване“.	Q1 2016 г.	Сключени са 58 договора на обща стойност 18,7 млн. лв.	Предстои изпълнение на проектните дейности.	2018 г.	ОПРЧР – 20 млн. лв.	Участници на възраст над 29 г., започнали работа, вкл. като самонаети, при напускане на операцията – 500; Неактивни и

1	2	3	4	5	6	7	8	9
								безработни участници, които са започнали да търсят работа или имат работа, вкл. като самостоятелно заети лица, след осигурена грижа за дете – 500; Участници с увреждания над 18 г., които са започнали да търсят работа или имат работа, вкл. като самостоятелно заети лица – 500; Участници с увреждания над 18 г., получаващи услуги – 900.
		Операция „Развитие на социалното предприемачество“.	2016 г.	Стартирала процедура.	Извършва се оценка на подадените проектни предложения.	2019 г.	ОПРЧР – 15 млн. лв.	Брой на кооперативните предприятия и предприятията на социалната икономика, получили подкрепа - 70; Неактивни или безработни участници– 480. Хора с увреждания над 18 г. – 540.
		Операция „Подкрепа за лицата с увреждания” е цели да се осигури качествена грижа за лицата с тежки увреждания чрез създаване на центрове за комплексна подкрепа на лица с увреждания, вкл. с тежки множествени увреждания и техните семейства, както и подобряване на достъпа до услуги за кариерно развитие и насърчаване участието на пазара на труда и възстановяване на трудовата активност на семейства с лица с увреждания.	2017 г.	Операцията е одобрена от КН.	Предстои да бъде обявена през 2017 г.	2020 г.	ОПРЧР - 6 млн. лв.	
		Операция „Равни шансове” – цели да се създадат предпоставки за активно	2017 г.	Операцията е одобрена от КН на ОПРЧР 2014-2020 г.	Предстои да бъде обявена през 2017 г.	2020 г.	ОПРЧР - 8 млн. лв.	Хора с увреждания над 18 г.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
		социално включване на хората с увреждания, като една от най-уязвимите групи в нашето общество. Операцията се насочва към повишаване степента на информираност на обществото за проблемите и възможностите на хората с увреждания и промяна в обществените нагласи спрямо тях. Процедурата цели също реализация на комплексни действия в посока улесняване достъпа до заетост на уязвими групи, както и предоставяне на възможности за връщането на пазара на труда на лицата, които полагат грижи за близките си с увреждания. Операция „Нов шанс за социално включване" - насочена е към подкрепа за социалното включване на хората с увреждания с оглед улесняване достъпа им до заетост посредством пилотно тестване и прилагане на практика на нов подход за експертно определяне на работоспособността на хората с увреждания. Ще се апробира модел за експертна оценка на увреждането и на работоспособността на хората с увреждания чрез подход по аналогия на ICF стандартите на Световната здравна организация, осигуряващи индивидуален подход.	2017 г.	Операцията е одобрена от КН на ОП РЧР 2014-2020 г.	Предстои да бъде обявена през 2017 г.	2018 г.	ОПРЧР - 1 млн. лв.	– 1200; Деца, вкл. с увреждания – 250. Хора с увреждания над 18 г. – 250.
	Подпомагане на семейства с деца	Предоставяне на семейни помощи за деца по реда на ЗСПД.	Постоянен срок	За 2016 г. са изплатени семейни помощи за деца по ЗСПД в размер на 503 388 484 лв.	Изплащане на семейни помощи за деца.	Постоянен срок	2017 г. – 2019 г. 568.7 млн. лв.	Дял на децата в риск от бедност преди и след социални трансфери (40.4% и съответно 25.4%) – намаление с 15 пр.п. за 2015 г.
		Разработване на нормативни промени в ППЗСПД в съответствие с промените в ЗСПД.	2017 г.	С оглед привеждане на подзаконовата нормативна уредба в съответствие с въведените промени в ЗСПД и определяне на условията и реда за предоставяне на новия вид семейна помощ за деца, със заповед № РД01-898/19.12.2016 г. на министъра на труда и социалната политика е създадена работна група за разработване на: 1. Проект на Постановление за измене-	Разработен и приет проект на ПМС за изменение и допълнение на ППЗСПД.	април 2017 г.		Прието ПМС за изменение и допълнение на ППЗСПД.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
				ние и допълнение на ППЗСПД; 2. Образец на заявление-декларация за отпускане на месечни помощи за отглеждане на дете с трайно увреждане. Влязло в сила ПМС № 78 от 21.04.2017 г. за изменение и допълнение на ППЗСПД, приет с ПМС № 139 от 2002 г.	Разработени и утвърдени образци на заявления-декларации за отпускане на семейни помощи за деца по ЗСПД	Май 2017 г.		Утвърдени образци на заявления-декларации Текуща стойност – 1 Целева стойност – 1
Подобряване качеството на МЕ и на ЕР.	Усъвършенстване на ЕР	Разработено проектно предложение по процедура: BG05M9OP001-3.010 - Експертиза на работоспособността, ОПРЧР, с което се осигурява експертна подкрепа за разработване на методики за МЕ и ЕР, в които ще бъдат интегрирани принципите на Международната класификация на човешката функционалност, увреждането и здравето (ICF) на СЗО.	януари 2017 г.	Операцията е в процес на оценка на проектното предложение.	Операцията е в процес на изпълнение.	декември 2019 г.	1/ Подобряване на възможностите за интеграция на хората с увреждания на пазара на труда. 2/ Подобряване на ефективността на публичните разходи за подкрепа на лицата с увреждания и с намалена работоспособност.	Брой въведени нови и/или актуализирани процеси и модели за планиране и изпълнение на политики и услуги – 1.

4 Използване на фондове на ЕС

Бюджетът на оперативните програми за периода 2014–2020 г. възлиза на 23.19 млрд.лв. Към 31.12.2016 г. са договорени средства в размер на 8.25 млрд.лв. (36% от бюджетите на програмите). Реално изплатените средства възлизат на 2.14 млрд.лв. (9% от бюджетите на програмите). Получените траншове от ЕК възлизат на 1.91 млрд.лв. (8% от бюджетите на програмите).

Табл. 13: Изпълнение на оперативните програми за програмен период 2014-2020 г. към 30.04.2017 г. по данни от ИСУН (в млн. лв.)

	Бюджет на програмата (ЕС +НС)	Договорена сума (в % от бюджета на програмата)	Реално изплатени средства (в % от бюджета на програмата)	Получени траншове от ЕК
ОПТТИ 2014-2020	3 692	1 633 (44%)	359.8 (10%)	313.0 (10%)
ОПОС 2014-2020	3 463	747.5 (22%)	98.1 (3%)	162.0 (6%)
ОПРР	3 018	1 701 (56%)	172.2 (6%)	202.9 (8%)
ОПИК	2 484	1 088.2 (44%)	361.2 (15%)	285.7 (14%)
ОПИМСП	199. 5	199.5 (100%)	186.5 (93%)	177.8 (89%)
ОПРЧР	2 136	1 032.5 (48%)	317.1 (15%)	239.5 (13%)
ОП „Храни“	241.2	104.2 (43%)	47.9 (20%)	44.6 (22%)
ОПНОИР	1 371	334.6 (24%)	48.3 (4%)	54.8 (5%)
ОПДУ	657	187.7 (29%)	19.4 (3%)	33.1 (6%)
ПМДР	222.1	5.1 (2%)	0.3 (0.1%)	
ПРСР	5 706	1 216 (21%)	525.3 (9%)	399.2 (9%)